

9

ANUL VII
SEPTEMBRIE
1986

spre viitor

REVISTĂ
TEHNICO-
ŞTIINȚIFICĂ
A PIONIERILOR
ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE
CONCILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI
PIONIERILOR

PIONIERIA - RAMPĂ DE LANSARE

Timp de două săptămâni, orașul Cluj-Napoca a găzduit Tabăra republicană „Start spre viitor”. Desfășurată în aceeași perioadă cu Forumul național al pionierilor, ampla acțiune a reunit pe cei mai buni pionieri tehnicieni, pe cei ale căror rezultate obținute în cadrul concursului republican „Start spre viitor” se situează pe un plan superior al pasiunii și creativității. Căci este de-acum cunoscut faptul că acest concurs, inclus în Festivalul național „Cintarea României”, evidențiază an de an un imens potențial de inovare și creație, avându-i ca autori pe purtătorii cravatei roșii cu tricolor – membri ai cercurilor tehnico-științifice din școli și case ale pionierilor și șoimilor patriei. Fiecare ediție a concursului „Start spre viitor” aduce în prim plan pasiunea – de la cea mai fragedă vîrstă – pentru creația tehnică, pentru inovare și modernizare. Este – altfel spus – rodul concepției – ea însăși inovatoare – de legare a învățământului cu cercetarea și producția. Zecile de cercuri tehnico-științifice ce-și desfășoară activitatea direct pe platformele industriale, vizitele pe care pionierii le întreprind în unități economice, întîlnirile cu inovatorii și inventatorii – sint tot atîtea căi prin care pionierii tehnicieni iau contact cu cerințele economiei, cu necesitatele privind modernizarea unor procese tehnologice, a laboratoarelor și cabinetelor școlare, a creării de noi jocuri și jucării.

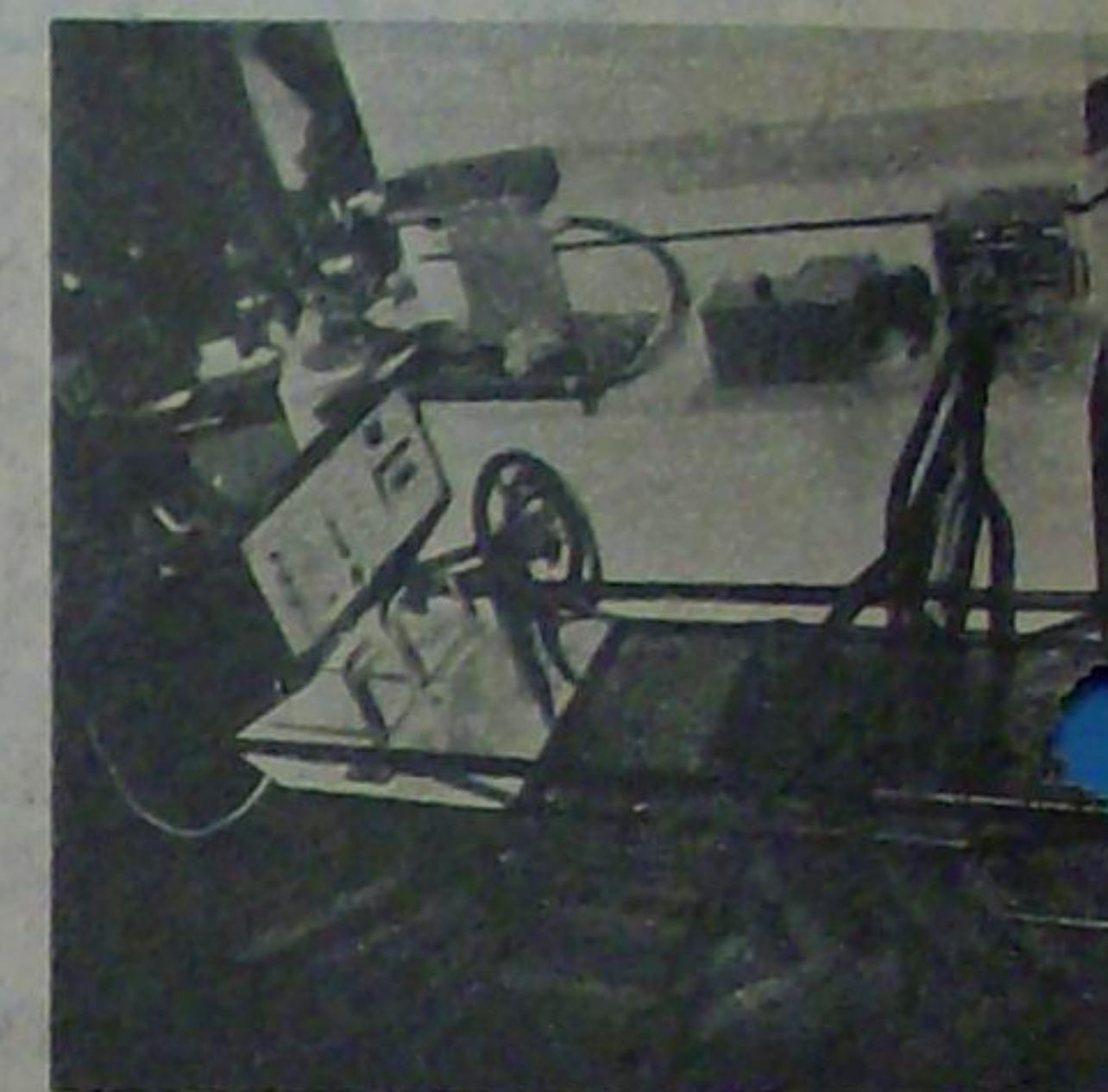
Și iată că o mare parte dintre cei care după orele de

școală poposesc în fața aparatelor de măsură și a montajelor electronice, în atelierele de mecanică și de carting, în laboratoarele de chimie experimentală, și-au dat întîlnire în acest adevărat forum al inventivității și pasiunii, al creativității și competenței.

Manifestările organizate pe timpul desfășurării taberei au inclus un bogat program de informare a celor prezenti cu tot ceea ce știință și tehnica posedă mai modern, mai valoros, cît și o diversă paletă de acțiuni practice, de întreceri, concursuri, demonstrații. Întîlnirile cu oameni de știință și muncitori specialiști, vizitele în întreprinderi și unități de cercetare-proiectare și inginerie tehnologică s-au transformat în adevărate schimburi de experiență, în veritabile tribune ale creativității, ale informării celor pentru care imposibilul nu există.

Fie că este vorba de modelism, de electronică, de chimie, fizică, biologie, participanții au demonstrat bogăția de cunoștințe pe care le posedă, necesitatea pregătirii multilaterale, a formării încă de pe băncile școlii a unor deprinderi practice.

Lucrările prezentate în Expoziția „Start spre viitor”, deschisă pe perioada taberei, atestă pregătirea teoretică și practică a realizatorilor. Sunt lucrări ce răspund unor cerințe majore din activitatea practică, multe dintre ele având caracter de inovație sau invenție. O dovedă, în plus că inventivitatea se manifestă de la cea mai fragedă vîrstă.

Expoziția „START SPRE VIITOR”

OGLINDĂ A CREATIVITĂȚII

Expoziția republicană de creație tehnico-științifică „Start spre viitor”, organizată la Cluj-Napoca cu prilejul celui de-al XIII-lea Forum național al pionierilor, a reunit machete, aparate, instrumente etc. din cele mai variate domenii: Să privim cu ochii numeroșilor vizitatori de toate vîrstele, din toate colțurile țării, zilele lungi de căutări, săptămîni și luni de efort continuu pentru găsirea soluțiilor tehnice optime care stau la temelia celor peste 550 de lucrări din expoziție.

• **Alin Fetiță, Vivian Volovati (Școala nr. 2 din Cluj-Napoca):** „Sunt prieteni nedespărțiti și bucurosi că am avut ocazia să vizităm expoziția „Start spre viitor”. Ne-a impresionat macheta „Fintina Păcii” realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Buzău, în care pionierii și-au exprimat dorința de prietenie cu toți copiii lumii, dorința ca armele atomice, toate armele să fie

transformate în școli, în mașini-urne și în energie. Am admirat carturile și simulatoarele de cart. Vom încerca să construim și noi un cart.”

• **Călin Marin (clasa a IV-a, Școala nr. 2 din Hațeg, jud. Hunedoara):** „Orașul Cluj-Napoca îmi va rămâne în amintire prin expoziția „Start spre viitor”. Este a doua zi consecutiv când privesc și cercetez aparate complexe, machete ingenioase și mai cu seamă navo și aeromodelle. Aștept cu nerăbdare deschiderea cercurilor tehnico-aplicative ca să pot deveni și eu un tehnician cu cravată de pionier”.

• **Marcel Săraru (clasa a XII-a, Cluj-Napoca):** „Am ocazia să mă familiarizez cu cele mai variate domenii începînd cu jucările și terminînd cu noi surse de energie. Tin să remarc lucrarea „Agregat pentru așchieire” realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Fălticeni, jud.

Suceava. Această bijuterie mecanică m-a decis ca la terminarea liceului să lucrez ca strungar și să urmez la serial cursurile Facultății de mecanică.”

• **Adrian Călin Covaci (clasa a V-a, Școala nr. 2 din Cluj-Napoca):** „Mi-au plăcut mult jucările și mai ales jocurile care solicită atenția, logica și îndemînarea. Plec cu imaginea machetei „Mina anului 2001”. Voi fi unul din minerii țării”.

• **Nicolae Zmău (Inginer, Îndrumător cercului de electronică al Casel pionierilor și șoimilor patriei din Iași):** „Cele peste 550 de lucrări intrunesc aceleasi caracteristici: originalitate, aplicabilitate, utilitate. Căci, fie că este vorba de electronică ori agricultură, de protecția muncii ori chimie, de arhitectură ori noi surse de energie, lucrările realizate de pionieri vin să răspunda unor necesități ale practicii de zi cu

zi, vin să rezolve o serie de cerințe ale respectivelor sectoare economice. În acest sens aş aminti lucrarea „Robot agro pentru sterilizarea solului prin microunde” realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Gherla, jud. Cluj. Realizat la scară experimentală, acest robot agro, realizează sterilizarea solului din sere și solarii cu ajutorul microundelor, produse de un generator.

• **Stefania Diaconescu, Cezar Diaconescu (profesori la Școala nr. 6 din Sighișoara, jud. Mureș):** „Cu un grup de pionieri și școlari membri ai expedițiilor „Temerarii” și „Contemporanii” călătorim prin țară pentru cunoaște natura și noile obiective economice ale patriei. Aici în expoziție am străbătut județele țării pe un traseu al creativității, al pasiunii și muncii, al inventivității și afirmării. O adevărată politehnică. Dintre pionierii care au avut cuvinte de laudă pentru munca colegilor lor amintim pe Maria Iordăchescu, Romul Turba, Isabela Avarvarei, Tiberiu Sinclescu”.

Marele premiu colectiv: Echipament complet de radiocomunicații, asistat de calculator. Lucrare realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei Turnu Măgurele, județul Teleorman. Autori: Chelaru Cosmin, Neacșu Mugurel. Prof. îndrumător: Burada Romeo.

Marele premiu individual: Instalație pentru refolosirea energiei termice. Lucrare realizată la Școala Poiana Stampei, județul Suceava. Autor: Florian Paul Romeo. Prof. îndrumător: Martinuș Paul.

Trofeul „Rampa de lansare”: Consiliului județean Teleorman al Organizației Pionierilor.

Trofeul „Miliș de aur”: Automat pentru stații de desecare. Lucrare realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei Turnu Măgurele, județul Teleorman. Autori: Chelaru Cosmin, Oprea Felicia. Prof. îndrumător: Domnaru Mircea.

Trofeul „Brățara de aur”: Consiliului județean Suceava al Organizației pionierilor.

Trofeul „Paleta de aur”: Consiliului județean Galați al Organizației pionierilor.

Trofeul „Orizont 2000”: Centrală eoliană. Lucrare realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei Codlea, jud. Brașov. Autori: Ilca Daniel, Tuică Florin, Lazar Florin, Samoilă Daniel, Rîșnoveanu Liviu. Prof. îndrumător: Arănaț Gheorghe, Găvenea Ion, Smarandache Ioan.

Deschiderea noului
an de învățămînt

ALEASĂ ȘI ÎNALTĂ SĂRBĂTOARE A ȘCOLII ROMÂNEȘTI

„Învățați, învățați și iar învățați!”, „Învățați și însușiți-vă cele mai noi cunoștințe ale tehnicii, ale științei, ale cunoașterii umane și universale în general!”, pentru că numai specialiștii și muncitorii cu o înaltă calificare, cu înalte cunoștințe vor putea să asigure continuarea dezvoltării României, ridicarea ei pe noi culmi de progres și civilizație, vor putea conduce mâine opera de făurire a comunismului în România!

NICOLAE CEAUȘESCU

În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului s-a înălțat o frumoasă și semnificativă tradiție ca la fiecare început de an școlar, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii, să poarte un fructuos dialog de lucru cu cadrele didactice, specialiști din producție și institute de cercetare și proiectare, cu tineretul studios.

Deschiderea noului an de învățămînt a reprezentat o adeverată sărbătoare a școlii românești, un minunat prilej pentru cadrele didactice, studenți și elevi, pentru toți oamenii muncii de a-și exprima simțăminte de aleasă dragoste și prețuire față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu.

Cuvîntarea rostită de conducătorul partidului și statului nostru la mareea adunare populară desfășurată pe platoul din fața Institutului Politehnic Bucureștean, a fost urmărită cu deosebit interes, cu profundă satisfacție și mîndrie patriotică, cu deplină aprobare, fiind subliniată, în repetate rînduri, cu vîi și îndelungă aplauze, urale și ovăzii.

Scoala românească înfățișează astăzi o orientare și o structură modernă, pe măsura cerințelor de progres continuu ale societății noastre. Este semnificativ faptul că mai mult de trei sferturi din totalul suprafeței desfășurate a clădirilor școlare existente azi în România au fost realizate în anii socialismului, iar dintre acestea peste 70 la sută au fost construite în ultimii 21 de ani.

Un moment istoric în evoluția ascendentă a învățămîntului din patria noastră l-a constituit Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, care a ridicat problema educării pentru muncă și viață a copiilor, a tinerei generații, la rangul de politică de stat. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele republicii, „Ridicarea nivelului pregătirii profesionale și tehnice pe baza celor mai noi cuceriri ale științei constituie factorul determinant al dezvoltării economico-sociale, al făuririi cu succes a societății multilateral dezvoltate și trecerii la edificarea comunismului în România”.

Integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, proces inițiat și perfecționat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, asigură cadrul formării unor specialiști cu înaltă pregătire profesională, cu un larg orizont de cultură și cunoaștere, cu un profil moral și spiritual integrat.

Scoala românească de toate gradele are misiunea și înalță răspundere patriotică de a forma specialiști competenți de care are nevoie economia, întreaga viață socială, și nu mai puțin, pe aceea de a menține mereu tînăr spiritul de creație al poporului, într-o șafată a generațiilor care să cultive cele mai alese virtuți ale poporului în condițiile mereu noi generate de știință și tehnologiile viitorului.

În dezvoltarea permanentă a științei și învățămîntului, în îndrumarea atență și competență, în conducerea lor nemijlocită, o contribuție esențială aduce tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. Cercetarea științifică românească, învățămîntul din patria noastră au în activitatea tovarășei Elena Ceaușescu un mobilizator exemplu de muncă, de creație științifică puse în slujba progresului nației noastre.

Acum, la deschiderea unui nou an de învățămînt, la începutul unei noi etape de formare pentru muncă și viață a milioanelor de elevi și studenți, tînara generație pășește în săli de cursuri, amfiteatre, ateliere și laboratoare cu hotărîrea de a se pregăti la cel mai înalt nivel al exigenței și cerințelor, de a răspunde printr-o pregătire temeinică minunatelor condiții de studiu pe care le au la dispoziție. Documentele Congresului științei și învățămîntului, hotărîrile adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului, pun în fața școlii noastre de toate gradele un program cuprinzător de formare a tinerelor în cultul celor mai înalte ideuri ale epocii noastre, pentru pregătirea noilor generații ca factori de progres, de perfecționare a întregii vieți social-economice.

LUCRARE
PREZENTATĂ LA
EXPOZIȚIA
DIN CADRUL
TABEREI
REPUBLICANE
START
SPRE VIITOR'

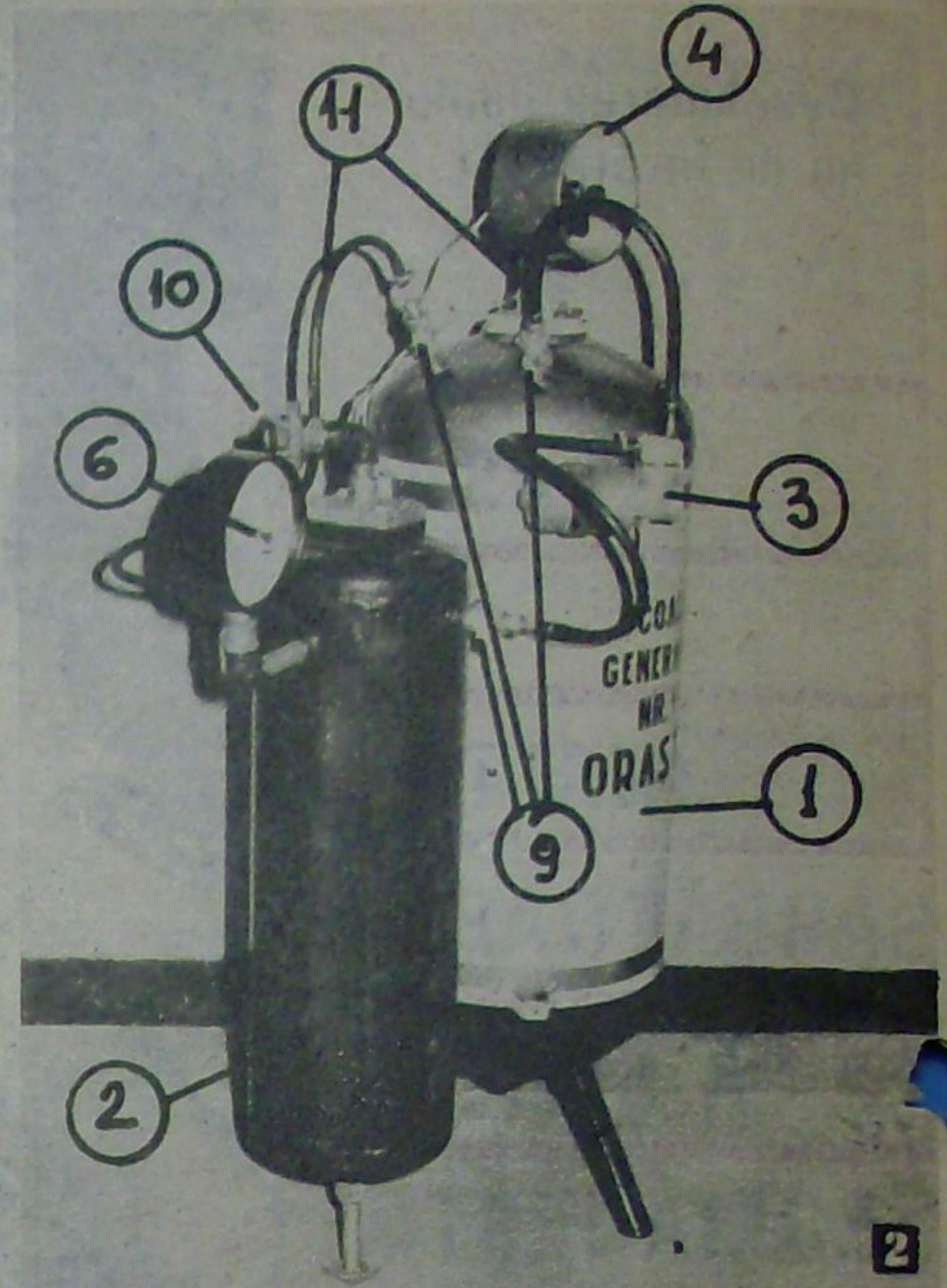
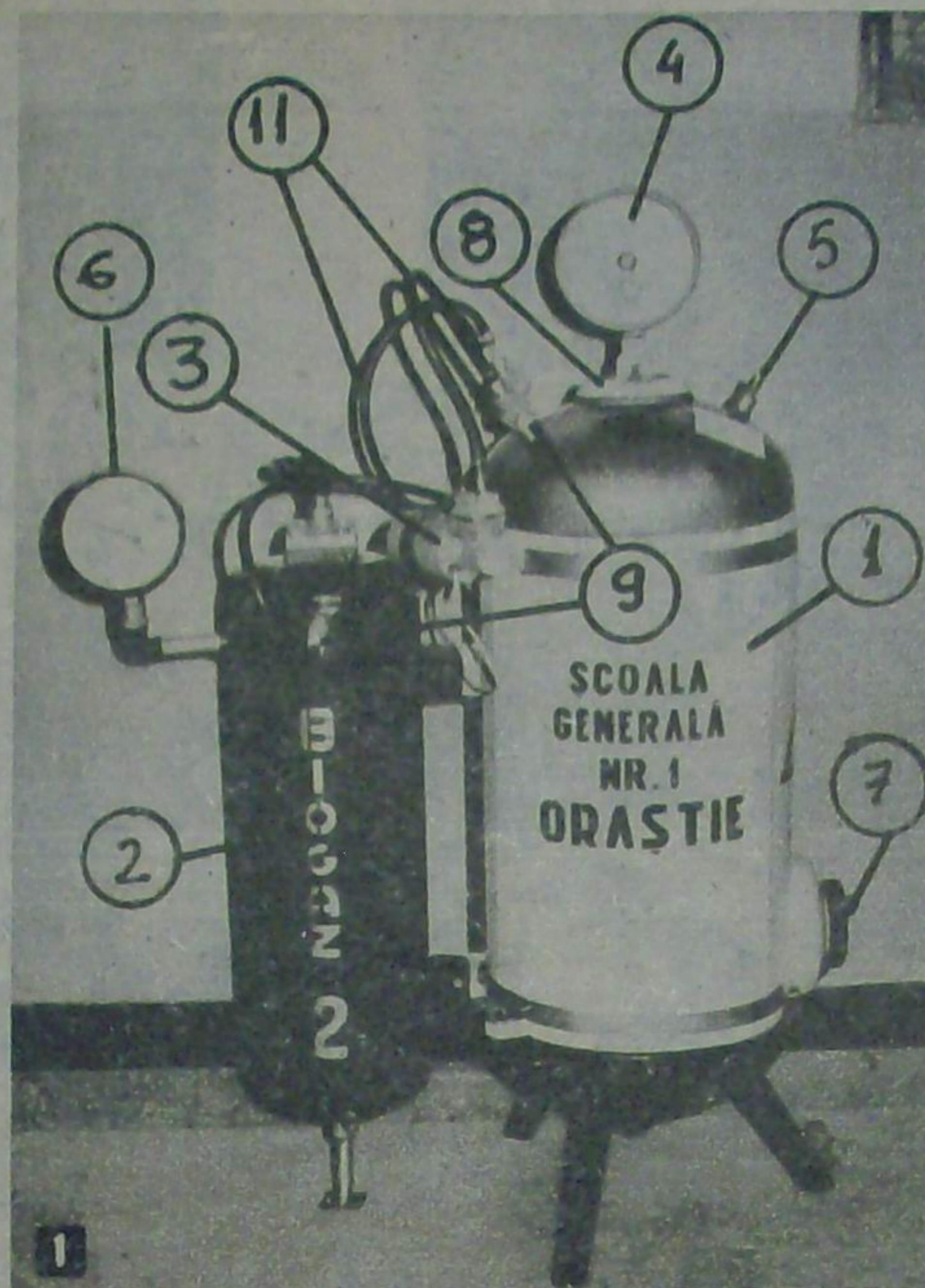
Generatorul de biogaz cu recipient de stocare este de tip discontinuu (din punct de vedere al continuității fluxului). El se compune din următoarele părți: (fig. 1 și 2)

1. Fermentator (recipient metalic cu capacitatea de 85 l)
2. Recipient de stocare
3. Compresor
4. Manometru cu contact (sau restat)
5. Supapă de siguranță
6. Manometru pentru controlul presiunii în vasul de stocare
7. Bușon de golire
8. Gură de alimentare
9. Robineti de dirijare a biogazului
10. Robinet și regulator de presiune
11. Furtune de legătură

Prin termenul de biogaz acceptat pe plan internațional se înțelege produsul gazos ce rezultă în cursul fermentării anaerobe a materiei organice de diferite proveniențe.

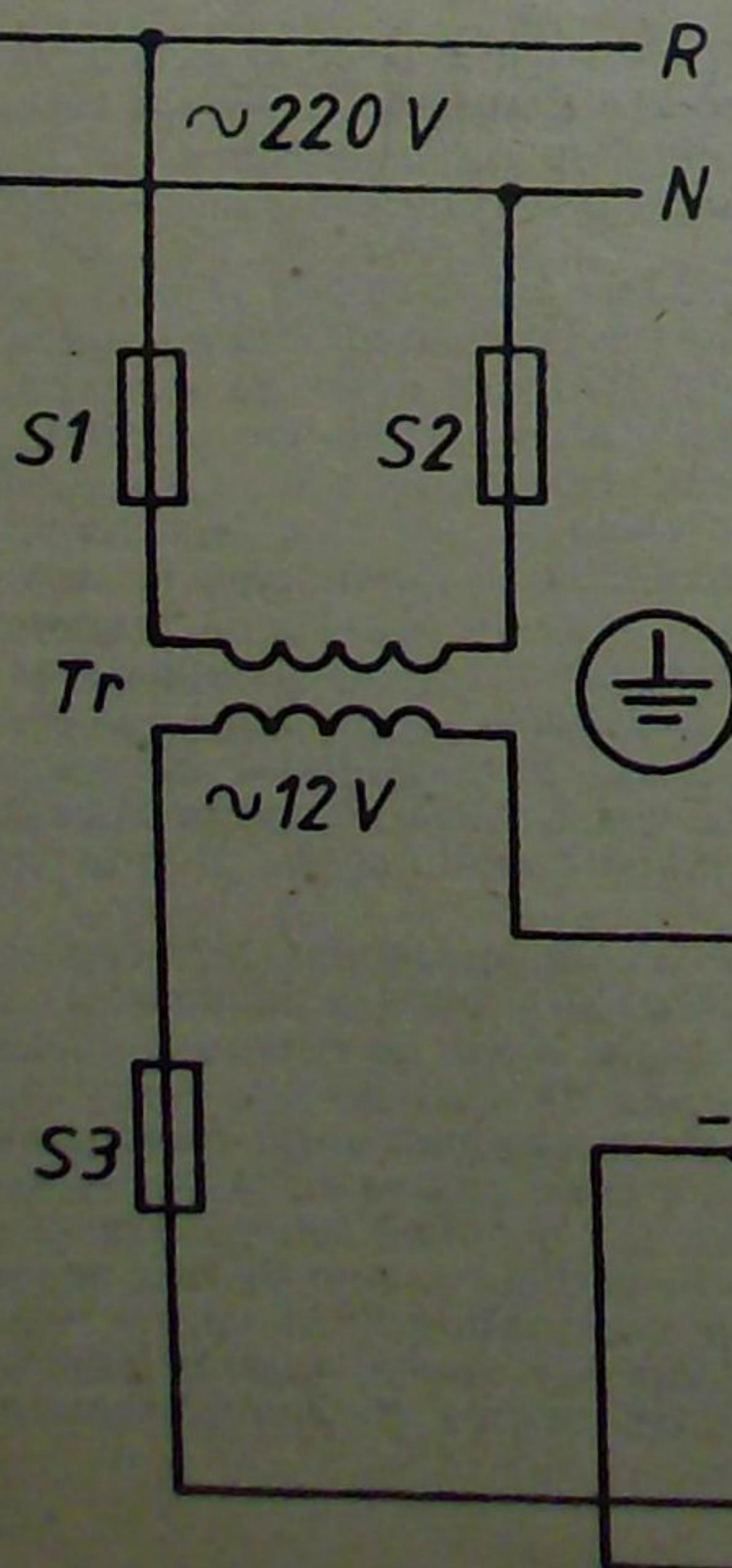
Biogazul este un amestec de gaze. Principalele componente sunt metanul (CH_4) în proporție de 55–70 la sută și bioxidul de carbon (CO_2) în proporție de 28–43 la sută. În funcție de diferiți factori, aceste limite pot fi depășite. În cantități mult mai mici sunt prezente în biogaz și alte gaze ca hidrogen sulfurat, azot, oxid de carbon și oxigen.

Mirosul caracteristic al biogazului este dat de hidrogenul sulfurat. Acesta nu este întotdeauna prezent în biogaz. De pildă, biogazul provenit din dejectii de ovine aproape că nu conține hidrogen sulfurat și, în consecință, nu are vreun miros caracteristic. Aceasta, pentru că oaia utilizează sulful din hrana pentru producția de lînă și astfel el nu ajunge în dejectii.

GENERATOR DE BIOGAZ

cu recipient de stocare

Biogazul are următoarele proprietăți fizico-chimice:

- greutatea specifică = 0,8–1 kgf/mc
- temperatura flăcării = 2 060°C
- aerul necesar combustiei = 5,5–7 mc pentru 1 mc biogaz.

Factorii de care depinde producerea biogazului sunt: a. umiditatea; b. agitarea; c. temperatura; d. continuitatea fluxului; e. pH

Umiditatea ideală este de 73%. Este recomandată umectarea bio-

SCHEMĂ ELECTRICĂ
DE FUNCȚIONARE
A ELECTRO-
COMPRESORULUI

- S₁...S₄ — Siguranțe fusibile
M_c — Manometru cu contact
T_r — Transformator coboritor de tensiune 220 V/12 V
P — Punte redresoare
M — Electromotor cu compresor

masei cu urină animală.

Agitarea poate fi realizată manual sau mecanic. Este o condiție esențială pentru bunul mers al fermentației anaerobe. Agitarea poate fi făcută cu ajutorul dispozitivelor mecanice, prin mijloace hidraulice (recirculări cu pompe), prin sisteme pneumatice (recirculind o parte din biogaz) sau prin diferite metode de autoagitare.

Agitarea se poate face de 1–6 ori pe zi, dar există și instalații unde ea se face mai des de 12 ori în 24 ore.

Cercetătorii Finney și Evans (1975) au arătat că gazul produs în generator format din 2/3 metan și 1/3 alte gaze inhibă dezvoltarea bacteriilor metanogene.

De aceea este necesară agitarea pentru eliminarea biogazului format în biosăsă.

Temperatura. Literatura de specialitate indică domeniul de 37–42°C pentru obținerea unui randament maxim.

Bacteriile metanogene uzuale sunt active între 18–45°C (mezofilic) și 45–85°C (termofilic). Generarea de biogaz începează practic la temperaturi de sub 16°C și peste 90°C. Menținerea unei temperaturi convenabile de lucru se asigură prin următoarele metode:

— dublarea peretilor generato-

CARACTERISTICI TEHNICE

- Volumul fermentatorului — 85 dm³
- Cantitatea de biosă — 60 kg
- Apă — 15 l
- Volumul recipientului de stocare — 20 l
- Presiunea maximă în recipientul de stocare — 4,5 atm.
- Presiunea maximă de cuplare a compresorului — 0,8 atm.
- Presiunea minimă de decuplare a compresorului — 0,3 atm.
- Supapa de siguranță a fermentatorului se deschide la 1,5 atm.

lui (între pereti recirculindu-se apă caldă);

— prin îngroparea în pămînt a acestuia și prin captarea căldurii superficiale prin efect de seră cu ajutorul unei folii de polietilenă și a unui cadru care acoperă instalația de biogaz;

— montarea unei rezistențe electrice de valoare mică, 100–200 W; purjarea de abur la o presiune suficient de scăzută.

Continuitatea fluxului

Cele mai multe instalații artizanale sunt neoptimizate, funcționarea lor bazindu-se pe un regim discontinuu, evacuarea materialului uzat făcându-se prin vidanjare.

Variantele optimizate țin însă seama că oxigenul este un toxic puternic pentru bacteriile metanogene. Vidanjarea înseamnă introducerea inevitabilă de oxigen în instalație.

Orientarea spre un flux continuu implică evacuarea fluidului uzat prin partea superioară a fermentatorului concomitent cu introducerea unei cantități proaspete de biosă.

pH = 6 randamentul = 40%
pH = 7,4 randament maxim
pH = 5–5,2 reacție inhibată

Ajustarea pH fazei lichide se poate realiza cu ajutorul melasei.

Lucrare realizată la Școala nr. 1 Orăștie, județul Hunedoara, de către pionierii Vârgaș Gheorghe, Banyai Ioan, Petras Gabriela, sub îndrumarea prof. Adrian Secui.

Din punct de vedere al procesului de fermentație, biogazul este un amestec de produse (metaboliti) rezultate din metabolizarea substanțelor organice (substrat) de către mai multe categorii de bacterii. Procesul de transformare a materiilor organice în biogaz și nămol ferment este deosebit de complex și încă nu complet elucidat. Totuși se pot distinge trei mari etape de degradare a materiei organice și anume:

— Desfacerea substanțelor macromoleculare, ca de exemplu celuloza în substanțe cu molecule mai mici;

— transformarea substanțelor cu molecule mici în acizi organici, hidrogen și dioxid de carbon;

— formarea metanului prin descompunerea acizilor organici sau prin recombinarea hidrogenului cu bioxidul de carbon, în final rezultând biogazul.

La transformările de mai sus iau parte numeroase specii și tipuri de bacterii, specializate pentru cîte o operație de transformare, fie direct, fie prin intermediul enzimelor pe care le produc. În final, în afară de biogaz rezultă un produs fluid care conține materii mineralizate, substanțe organice nedegradabile (de exemplu: lignină), substanțe organice ce nu au apucat să fie degradate.

1 kg de substanță organică, din care 70 la sută este biodegradabilă, produce 0,184 kg metan, 0,32 kg dioxid de carbon, 0,2 kg apă și 0,3 kg rest organic nebiodegradabil.

Toate bacteriile care concurredă la transformarea în biogaz a materiilor organice se diferențiază între ele și din punct de vedere al temperaturii la care dău randamentul maxim de metabolizare. Se obișnuiește împărțirea grosieră a acestor bacterii în trei zone termice:

— bacterii crioofile — mediu neîncălzit cu temperatura caracteristică de 15°C;

— bacterii mezofile — mediu încălzit cu temperatura caracteristică de 35°C;

— bacterii termofile — mediu încălzit cu temperatura caracteristică de 55°C.

COMPETIȚII • REZULTATE • CLASAMENTE

Prezentăm în această pagină și în pagina 11 rezultatele înregistrate la întrecerile și competițiile tehnico-aplicative care au avut loc pe timpul desfășurării Taberei republicane „Start spre viitor“.

AEROMODELE

Faza a II-a

- Locul I jud. Sibiu
- Locul II jud. Constanța
- Locul III jud. Covasna

Captiv-viteză

- Locul I jud. Dimbovița
- Locul II jud. Călărași
- Locul III jud. Cluj

RACHETOMODELE

Cu stramer

- Locul I jud. Călărași
- Locul II jud. Vaslui
- Locul II jud. Buzău

Cu parașută

- Locul I jud. Suceava
- Locul II jud. Botoșani
- Locul III jud. Bihor

MICROMODELE

- Locul I jud. Dâmbovița
- Locul II jud. Galați
- Locul III jud. Mureș

NAVOMODELE

Velier R/C

- Locul I jud. Cluj
- Locul II jud. Mureș
- Locul III jud. Vaslui

Propulsat R/C

- Locul I jud. Iași, Suceava, Brăila
- Locul II jud. Bihor
- Locul II jud. Harghita

COMPETIȚII • REZULTATE • CLASAMENTE

DIALOG CU CALCULATORUL

Cititorii observă, desigur, că fotografia care deschide de fiecare dată pagina de informatică este înlocuită cu cea de față. Excepția o datorăm dorinței de a prezenta o imagine familiară participanților la Tabăra republicană „Start spre viitor”. Zeci de pionieri, viitori specialiști în informatică au participat la acțiunile ce le-au fost rezervate. Printre ei se numără și Răzvan Jigorea, elev în clasa a VI-a la Școala nr. 5 din Arad, autor al programului „Minitehnicus la școală” elaborat pe baza unui contract încheiat cu Institutul de tehnică de calcul și informatică din București.

Să cunoaștem calculatorul

TEOREME

Utilizând axiomele putem deduce cele cinci teoreme:

TEOREMA 1:
Idempotența sau tautologia
PRODUS: $X \cdot X = X$
SUMA: $X + X = X$

TEOREMA 2:
PRODUS: $X \cdot 0 = 0$
SUMA: $X + 1 = 1$

TEOREMA 3:
Involuția sau dubla negație
PRODUS: $\bar{X} = X$
SUMA: $\bar{X} = X$

TEOREMA 4:
Absorbția
PRODUS: $X(X + Y) = X$
SUMA: $X + X \cdot Y = X$

TEOREMA 5:
Teorema lui De Morgan
PRODUS: $\bar{X} \cdot \bar{Y} = \bar{X} + \bar{Y}$
SUMA: $\bar{X} + \bar{Y} = \bar{X} \cdot \bar{Y}$

A	B	\bar{A}	\bar{B}	$\bar{A} \bar{B}$	$\bar{A} + \bar{B}$	$\bar{A} \cdot \bar{B}$	$\bar{A} + B$	$A + \bar{B}$	$A(\bar{A} + B)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	1	1	1	1	1	1	0	0
0	1	1	0	0	1	1	0	0	0
1	0	0	1	0	1	1	0	1	1
1	1	0	0	0	0	0	0	1	1

Demonstrarea teoremetelor se poate face și cu ajutorul tabelelor de adevar, ca în exemplul din figura. Încercați să întocmiți singuri tabele de adevar pentru demonstrarea primelor trei teoreme.

Pagina realizată de Lucia Cryseea Călinescu și Ion Diamandi

Explorăm calculatorul cu ajutorul LIMBAJULUI LOGO

PROCEDURI CU SUBIECT

Stim că valoarea ce urmează unei comenzi, ca de exemplu STINGA se numește subiectul comenzi STINGA și specifică cit trebuie să se miște broasca. Din acest punct de vedere există o mare diferență între o comandă definită de noi (PATRAT de exemplu) și comanda STINGA. Astfel în timp ce comanda PATRAT va desena totdeauna un patrat cu latura de 50 de pași, comanda STINGA va avea efecte diferite în funcție de mărimea subiectului pe care îl introducem.

Cuvintele pe care le inventam (procedurile) pot să includă și ele subiecte, care vor determina mărimea de exemplu a PATRATULUI care va fi desenat. Pentru aceasta se procedează astfel:

```
PENTRU PATRAT LUNGIME
REPETA 4 (INAINTE : LUNGIME
STINGA 90)
SFIRȘIT
```

Se observă că subiectul se menționează în continuarea numelui procedurii (lasind un spațiu), imediat după semnul „.”

Subiectul compenzi INAINTE va lua aceeași valoare ca cea indicată de subiectul procedurii PATRAT. De exemplu după ce am definit astfel PATRAT-ul, comanda PATRAT 50 va desena un patrat cu latura 50, în timp ce comanda PATRAT 100 va desena un patrat cu latura 100.

Să vedem cum definim o procedură generală pentru a trasa poligoane regulate cu orice număr de laturi și de mărimi diferite. Pentru aceasta trebuie să introducем ca variabile atât numărul de laturi cât și mărimea lor.

```
PENTRU POLIGON N : LATURA
REPETA N (INAINTE : LATURA
DREAPTA 360/N)
SFIRȘIT
```

Deci o procedură poate accepta și mai multe subiecte. Astfel în urma comenzi POLIGON 12 18 broasca ne va executa un dodecagon cu latura de 18. Scrierea 360/N din procedura POLIGON înseamnă 360 împărțit la N. Deci în cadrul comenziilor LOGO ca subiecte se pot introduce nu numai numere ci și expresii numerice. Expresiile numerice pot fi formate din numere (întregi sau zecimale) după cum am văzut).

EXERCITII

Scripti comenziile LOGO prin care se vor realiza: a) afișarea rezultatului operațiilor $9^*(5 + 3)$ precum și afișarea pe ecran a textului următor $9^*(5 + 3) = ?$

RĂSPUNSURI LA EXERCITII:

1. PENTRU CASĂ
PATRAT INAINTE 50 DREAPTA 30
TRIUNGHII STINGA 30 INAPOI 50
SFIRȘIT

PENTRU PATRAT
REPETA 4 (INAINTE 50 DREAPTA
90)

PENTRU TRIUNGHII
REPETA 3 (INAINTE 50 DREAPTA
120)

legate între ele prin operații aritmice precum și funcții matematice.

Semnele pentru operațiile aritmice sunt:

- + pentru adunare
- pentru scadere
- * pentru înmulțire (deoarece punctul se folosește după cum am văzut în locul virgulei pentru numere zecimale, iar semnul X se confundă cu litera X)
- / pentru împărțire (deoarece semnul : se utilizează după cum am văzut în definiția procedurilor cu subiecte)

▲ pentru ridicare la putere
Ordinea operațiilor este cea pe care o știți: mai întâi se rezolvă ridicarea la putere, apoi înmulțirile și împărțirile și în sfîrșit scăderile și adunările.

De asemenea într-o expresie numerică putem utiliza și funcții matematice ca de exemplu:

- SQR pentru radical
 - INT pentru întreg
 - LOG pentru logaritm
 - SIN, COS, TAN și CTG pentru funcțiile trigonometrice sinus, cosinus, tangență și cotangență.
- Deci dacă vom da comanda INAINTE 20 * SQR (9), broasca se va deplasa înainte 60 de pași.
- Dar pentru cele 4 operații aritmice există în LOGO și comenzi specifice. Acestea sunt: SUMA pentru adunare, DIF pentru diferență, PROD pentru înmulțire și CIT pentru împărțire.

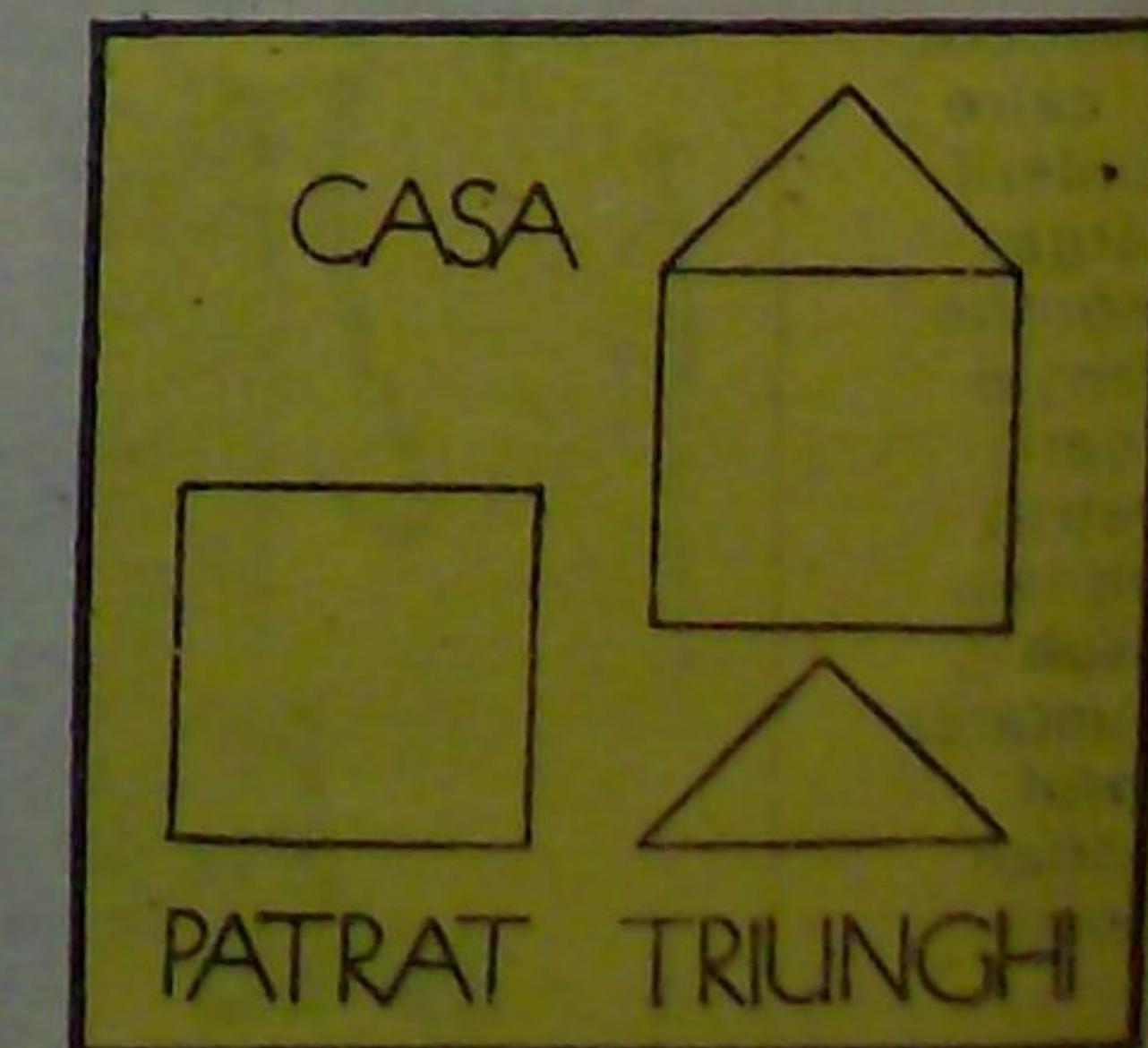
Cu ajutorul acestor comenzi putem utiliza limbajul LOGO dacă vrem să facem calcule ca și cum am avea la indemnă un calculator de buzunar. Dar pentru ca broasca să ne arate rezultatul, trebuie să utilizăm o comandă asociată care să spună broaștei să arate rezultatul.

Această comandă este SCRIE cu ajutorul căreia broasca ne va afișa rezultatele operațiilor matematice sau poate scrie mesaje pe ecran.

De exemplu, la comanda SCRIE SUMA 5 3 va apărea în partea de jos a ecranului cifra 8.

Pentru afișarea textelor pe ecran comanda SCRIE se va utiliza folosind semnul ". Textul scris după semnul " va fi afișat pe ecran începând din poziția de unde se află broasca. De exemplu, dacă comandăm

SCRIE "LOGO", va apărea pe ecran scris de unde este broasca LOGO.

Modul de acțiune adecvat este cel de-al doilea deoarece nu întărește gândul la casă și apoi a descompus-o în părțile și componente.

LUCRARE
PREZENTATĂ LA
EXPOZIȚIA
DIN CADRUL
TABEREI
REPUBLICANE
„START
SPRE VIITOR”

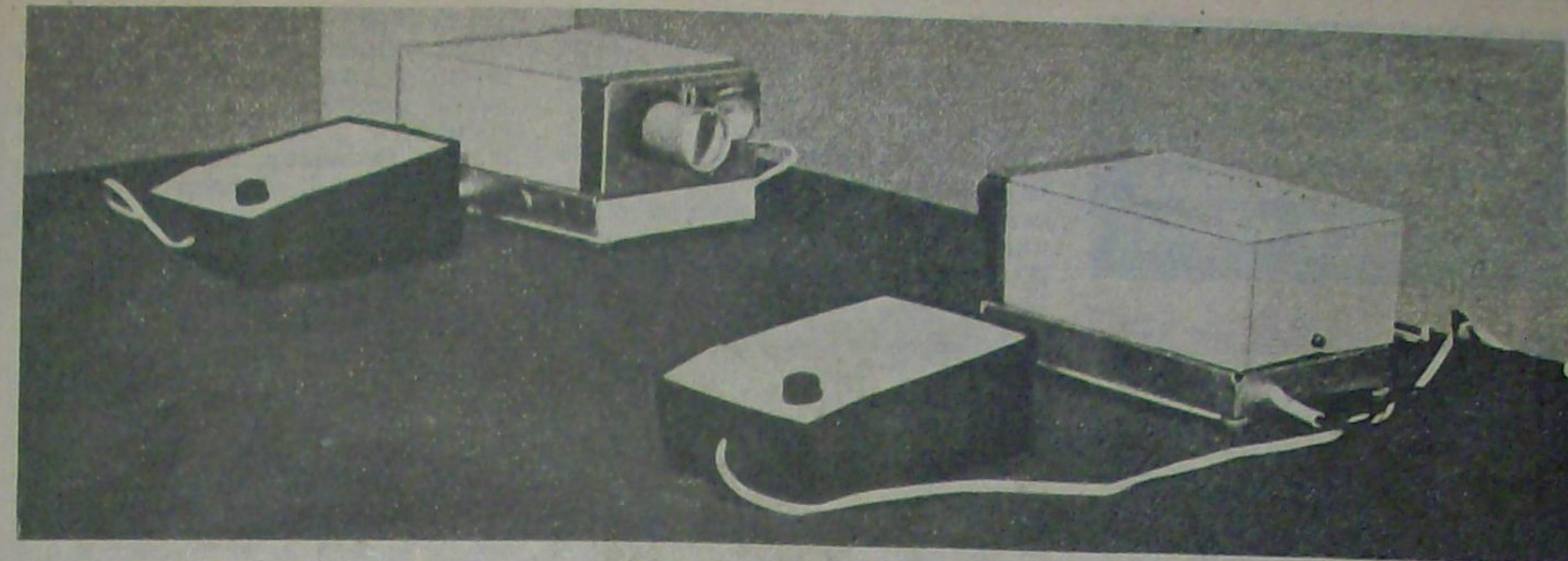
Telefonul optic, construit la Școala nr. 2 din Tg. Mureș, este un aparat de emisie-recepție la care transmisia se realizează prin modularea în amplitudine a unei unde purtătoare de înaltă frecvență (unda de lumină cu frecvență în domeniul 430 000 GHz... 750 000 GHz) de către un semnal de joasă frecvență.

Cu acest aparat se poate transmite sunetul la distanță de 10–15 m (chiar prin sticlă). Distanța maximă la care se poate transmite sunetul este de 250 m în amurg și în condiții de vizibilitate bună.

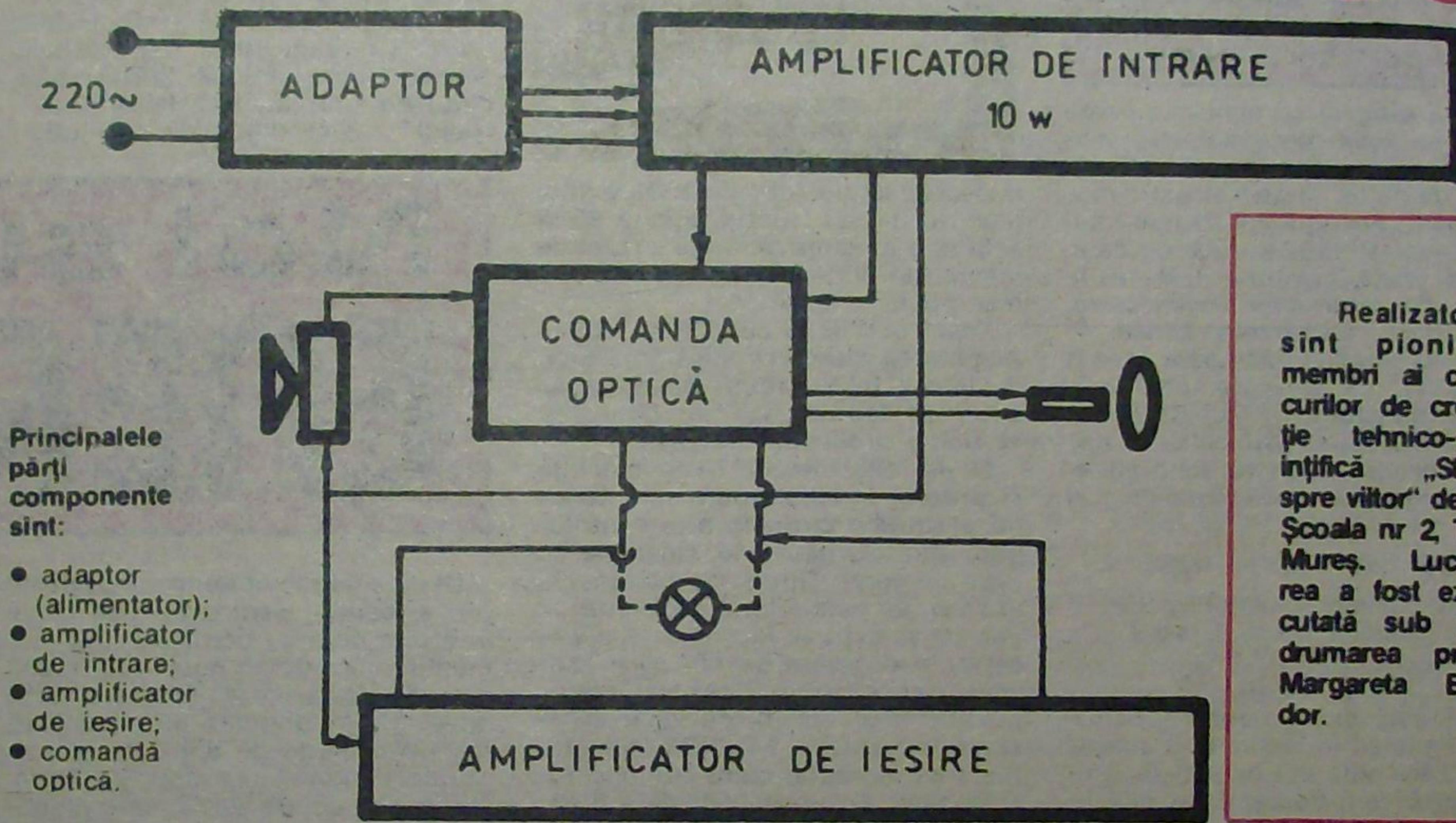
Sunetul de transmis este transformat de difuzor (care poate să funcționeze și ca microfon) în semnal electric care amplificat și transpus în semnal de lumină se transmite pentru recepție.

Recepționarea semnalului de lumină se face cu ajutorul unui fototranzistor care transformă acest semnal luminos în semnal electric de frecvență sunetului transmis. Acest semnal amplificat se aplică difuzorului.

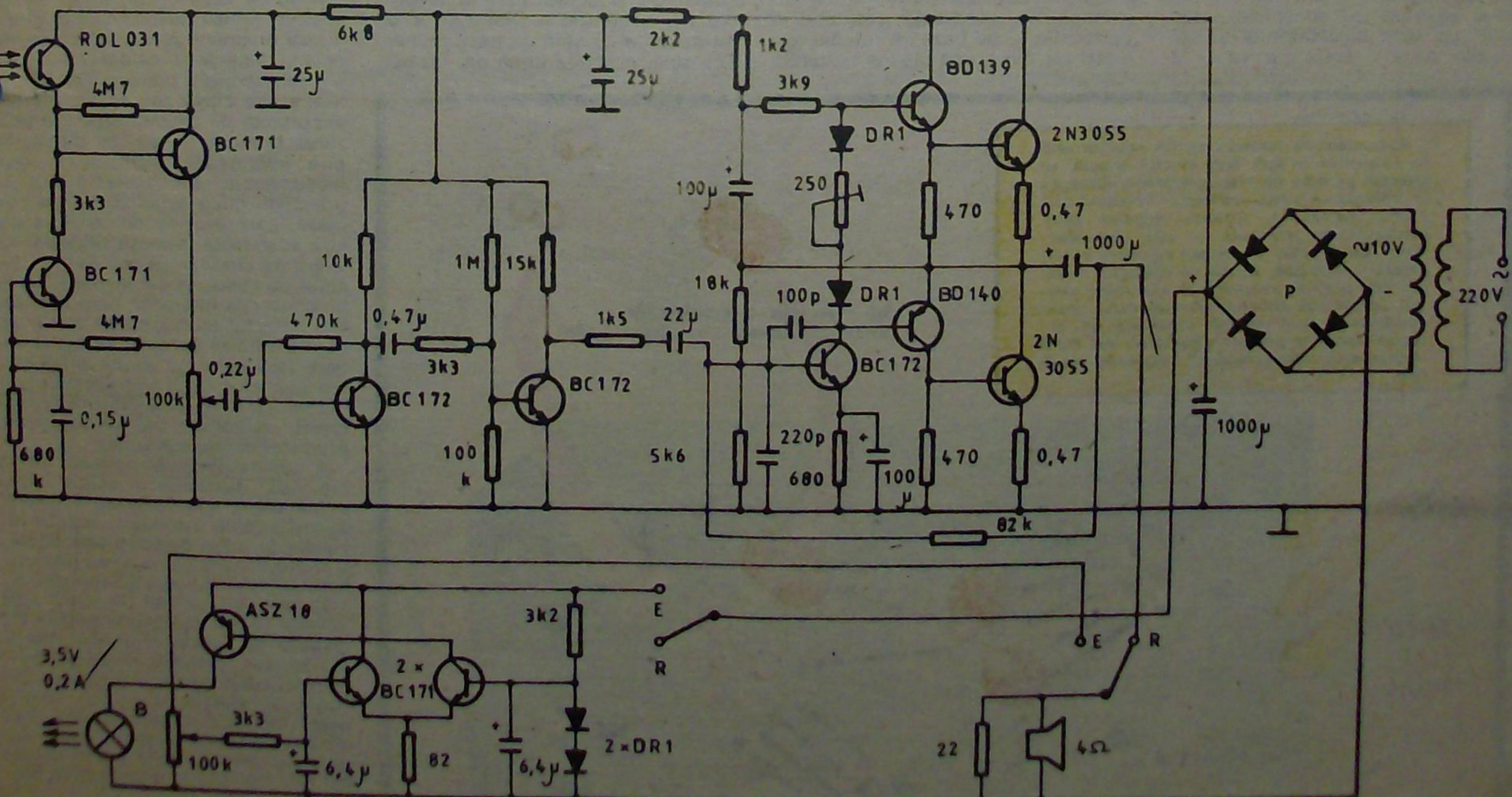
Regimul de funcționare al aparatului este simplex adică nu se poate transmite și receptiona concomitent. Trecerea de la emisie la recepție se face printr-un comutator. Aparatul nu se poate folosi în zilele însorite deoarece razele soarelui — ca mărcunde de zgomot — micșorează semnalul util de lumină.

TELEFON OPTIC

Realizatorii sunt pionieri membri ai cercurilor de creație tehnico-științifică „Start spre viitor” de la Școala nr 2, Tg. Mureș. Lucrarea a fost executată sub îndrumarea prof. Margareta Bodor.

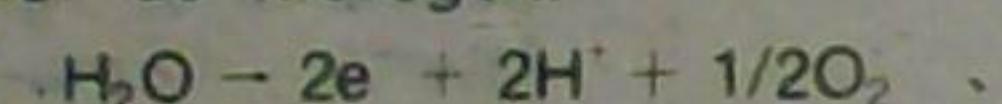

Material publicat la cererea unor pionieri participanți la Tabăra republicană „Start spre viitor”.

Se poate spune că una dintre cele mai importante și controverse ipoteze de cercetare ale secolului nostru este pe care să devină o certitudine: extragerea hidrogenului din apă. Odată procedeul pus la punct, se va dispune de o sursă de energie practic inepuizabilă: apa. Apoi, lăsând visul să ducă mai departe raționamentul științific, combustibilul astfel obținut va fi ideal: complet nepoluant, ieftin și nu va afecta în nici un fel echilibruul ecologic!

FOTOSINTEZA – O INVENTIE DE CIND LUMEA

Fără a exagera cu nimic, se poate afirma că fotosintiza a fost inventată acum mai bine de... 3 miliarde de ani de către... algele albastre monocelulare. Secretul era tocmai rolul clorofilei și sinteza ei fără de care, probabil, viața terestră ar fi rămas la stadiul de organisme rudimentare. În principiu, fotosintiza constă în conversia energiei luminoase (cea a fotonilor) în energie chimică, această transformare făcindu-se cu ajutorul clorofilei. Molecula de apă este dissociată, rezultatul fiind eliberarea oxigenului, a electronilor și a ionilor de hidrogen.

Cu alte cuvinte, bilanțul global al reacției chimice poate fi scris:

unde E este energia fotonilor incidenti. Imitarea în laborator a acestei reacții care pare atât de simplă, a ridicat probleme deosebit de dificile. Lumea vegetală a găsit de cuviință să-și păstreze cu strănsie secretele, aşa încât cercetătorilor și chimistilor nu le-a rămas altceva de fă-

că decât să „împrumute” utilajele uzinei vîi. Fotosintiza ascunde de fapt mecanisme complexe, unele dintre ele fiind încă neelucidate, conducind la o statistică impresionantă: uzina vegetală este capabilă să extragă din atmosferă 100 miliarde tone de carbon/an și să le transforme în materie organică. Rendimentul conversiei solare este

deosebit: la plantele superioare și la alge, la nivelul frunzei, atinge 30 la sută la o lungime de undă a razei de lumină de 600 nm și la o strălucire mai puțin intensă.

Toată problema constă de fapt în prepararea clorofilei, substanță greu de folosit în laborator, deoarece se altereză foarte ușor, iar obținerea ei ridică probleme serioase.

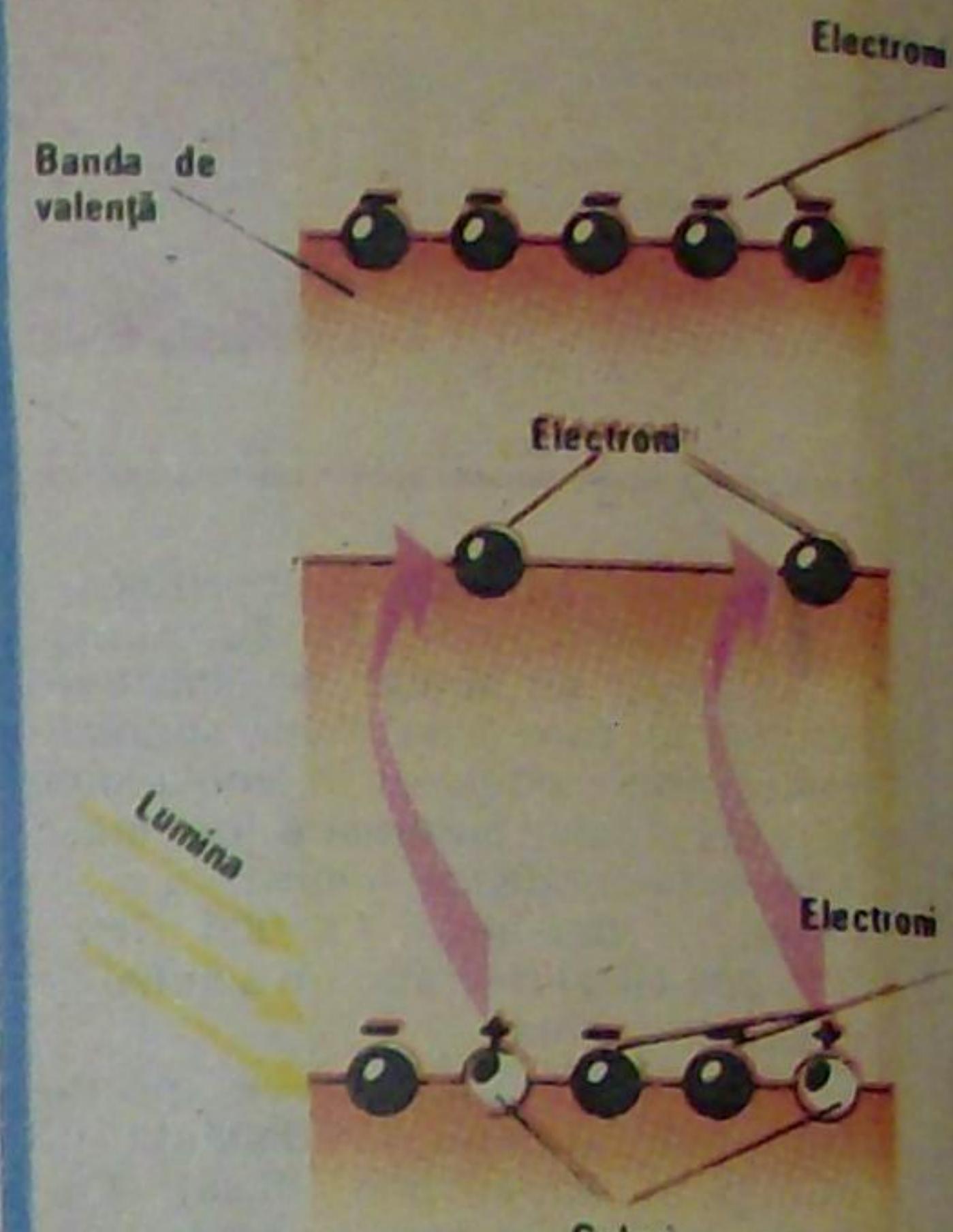
O posibilă metodă experimentată în prezent în laboratoare este aceea de a extraage clorofila prin centrifugare din cloroplastele existente în frunzele verzi. Odată clorofila astfel extrasă, ea este întinsă pe frunze de plastic și expusă la soare. S-a observat o degajare de hidrogen. Dar acest procedeu nu prezintă interes practic fiind dificil de aplicat pe scară industrială. Așa încât, cercetările s-au îndreptat către compuși fotosensibili, cu posibilități de a fi obținuți în laborator, cum ar fi, de exemplu, o substanță colorată în portocaliu — pe bază de ruteniu (un metal rar din grupa platinei), numită

rubipiridină. Această substanță absorbe lumina soarelui, degajând electroni, care sunt captați de o substanță de transfer ce reacționează cu apa pe o suprafață catalitică de platiniu. Rezultatul: degajarea hidrogenului, ciclul reluindu-se în prezența unei substanțe donoare de electroni. Deçi nu suntem în prezență unei simple fotolize!

Așa încât, cercetătorii s-au gîndit să asociază rubipiridina la un complex de cobalt (acceptor de electroni) și la un oxid de ruteniu (catalizator), metodă ce a dat rezultate bune. Dar specialiștii au perseverat încercind o metodă cu totul deosebită de a obține hidrogenul din apă: în locul unui compus fotosensibil în soluție apoasă, ei au introdus în apă un semiconductor solid, acoperit de o peliculă subțire metallică. Sub acțiunea luminii, semiconductorul emite electroni, creând astfel perechi de electroni-goluri. Sarcinile negative provoacă reducția apei iar sarcinile pozitive, oxidarea ei. Cele două reacții sunt simultane, dar materialul semiconductor folosit $SrTiO_3$ (titaniul de stroniu) și catalizatorul — rodiu — sunt dificil de obținut!

Banda de conductione

Banda de valență

Noi surse pentru ENERGIA V

cei străvechi, asociată astăzi cu fizica, chimia și calculatoarele, trebuie să devină pentru noi toți o știință a speranței. Speranța florii de miine!

O SURSĂ ETERNĂ DE ENERGIE – BIOMASA

În febra căutării de noi forme de energie, lumea uitase soarele. El era numai prietenul de vacanță, care împărtășia lumină și căldură. Într-o zi s-a redescoperit nemărginita lui putere și, de cîțiva ani, se fac eforturi importante de cercetare pentru utilizarea energiei solare, fie direct, fie prin intermediul plantelor — prin bioconversie. Bioconversia are, în principal, două aspecte: cel de biomă, care provine din energia solară acumulată în masa vegetală, folosită de cînd lumea sub formă... focului de lemne și cel modern, numit bioconversia indirectă, care face astăzi obiectul multor studii. Mai mult, pentru viitorul apropiat se are în vedere (așa cum am văzut), proprietatea plantelor de a transforma energia solară în energie chimică simplă direct utilizabilă, ca, de exemplu, producerea hidrogenului.

A obține energie pornind de la biomă, înseamnă a utiliza într-o primă etapă subprodusele activității agricole (paie, reziduuri, materii rezultante în urma dejecției animalelor) și într-o a doua etapă să se producă biomă cu finalitate energetică.

Foarte multe plante vor putea juca în viitor un rol energetic: speciile forestiere de scurtă și medie rotație (5–20 ani), plantele alcooligene — numite astfel pentru conținutul lor bogat în glucide, ceea ce favorizează hidroliza — prin a căror fermentație rezultă etanolul etc. De exemplu, plecind de la fructul de zahăr sau manioc, se poate obține eta-

Particulele de material semiconductor sunt în suspensie în apă. Sub efectul luminii, se creează perechi de electroni-goluri. Ceea ce se întâmplă poate observa în interiorul cercurilor luminoase. Golurile pozitive atrag electronii din molecula de apă, care dissociază. Cel 2 atomi de oxigen se unesc și formează o moleculă. Atomii de hidrogen, deveniți ioni pozitivi, recuperează electronul pierdut (dintr-un eliberări de materialul semiconductor) și formează molecula de H_2 . Această dispozitiv permite dissocierea, dar nu și recuperarea hidrogenului și oxigenului rezultate.

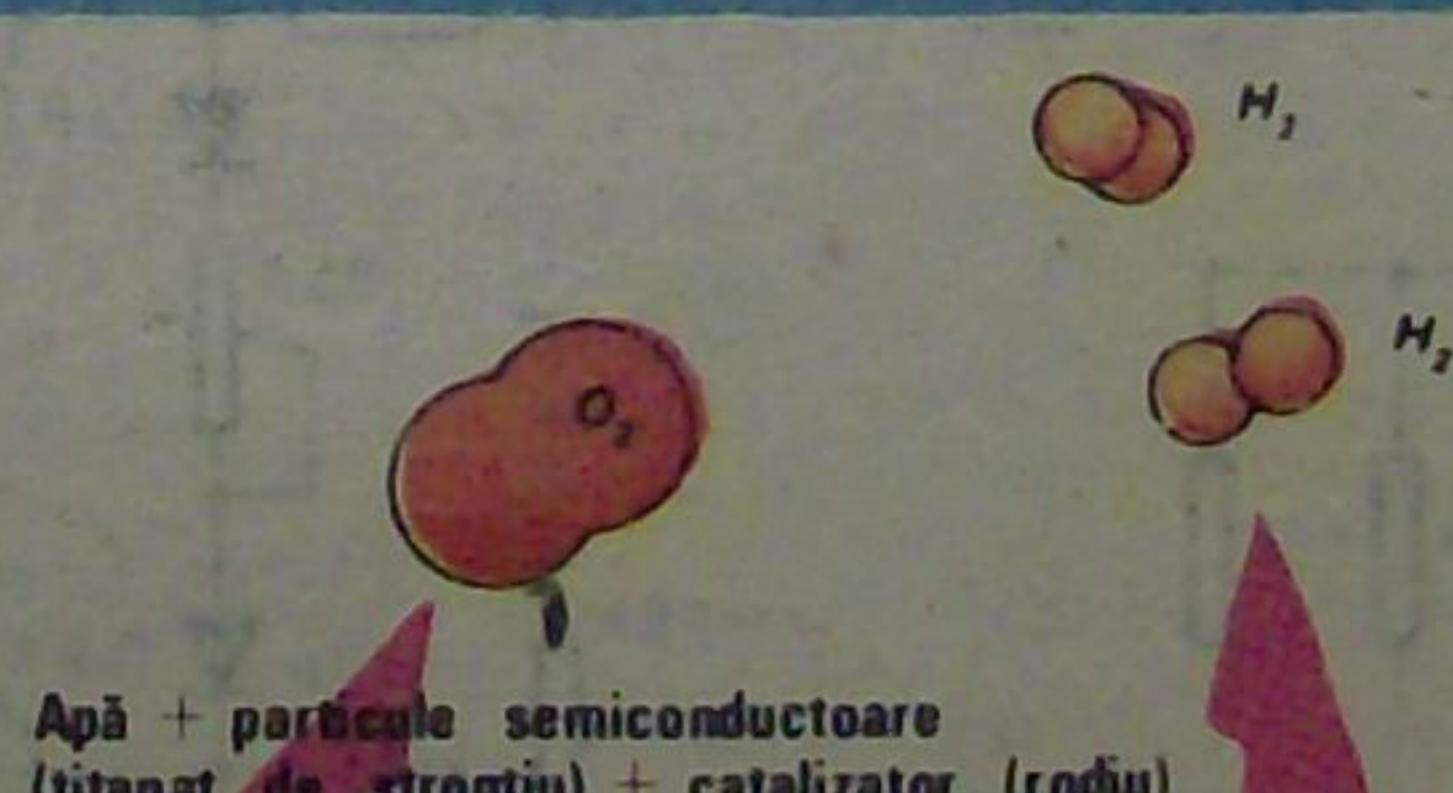
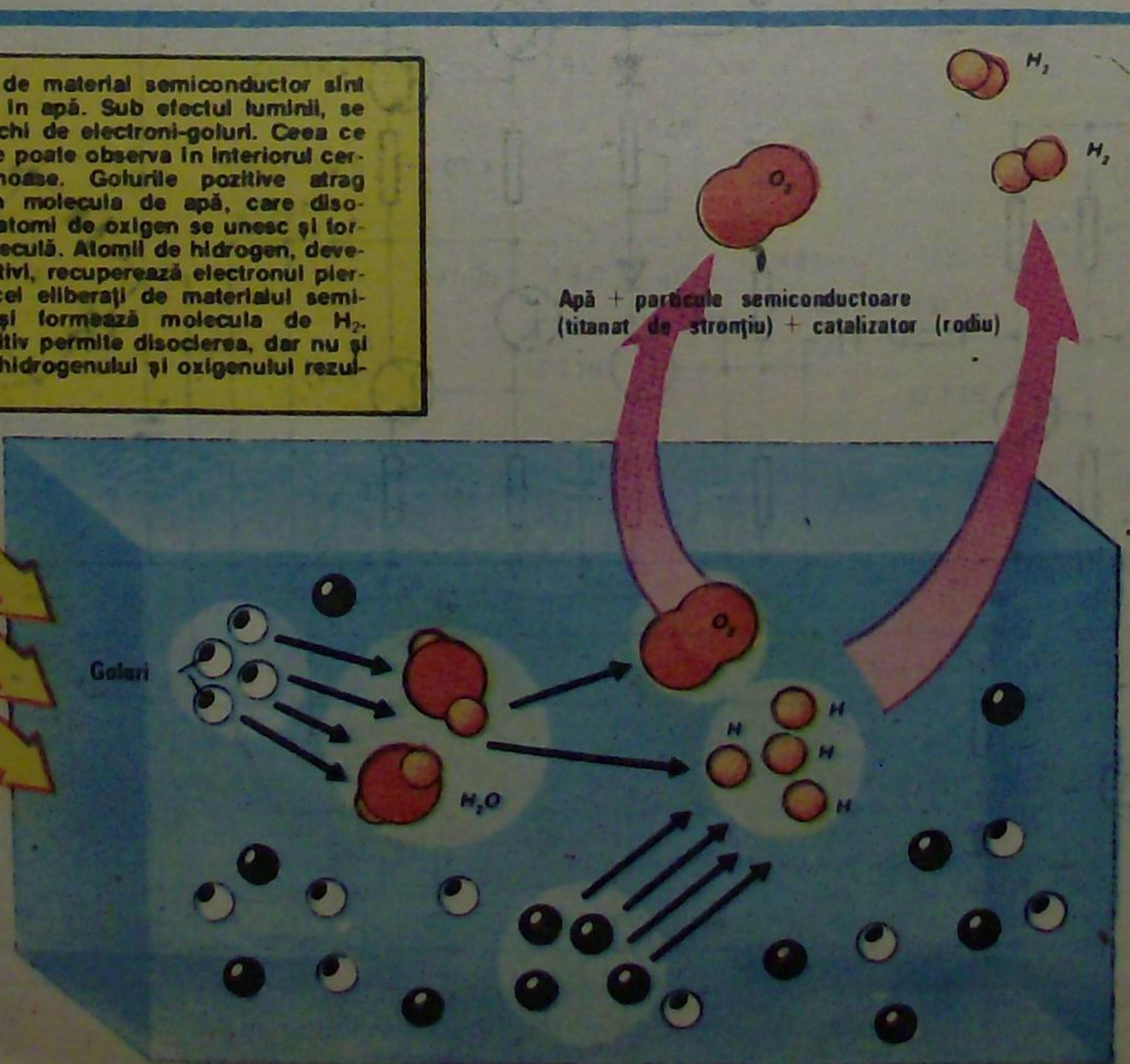

FOTO-LIZA PURĂ

Procedeele puse la punct pînă în prezent pentru extragerea hidrogenului din apă fac apel la proprietățile electronice ale materialelor semiconductoare: în materialul de siliciu, electronii din banda de valență sunt legați de atom. Sub acțiunea unei raze luminoase, energia fotonilor poate determina saltul unui electron în banda de conducție, eliberindu-se de atom. Golul ramas prin saltul electronului poate fi asimilat unei sarcini pozitive. La originea disocierii moleculei de apă, prin procedeele actuale, stă tocmai această pereche electron-gol.

nol de bună calitate folosit cu succes drept combustibil. De asemenea, se utilizează cu rezultate bune în producerea etanolului și sfecla de zahăr, sfecla furajeră, napul.

În privința plantelor marine, acestora li se conferă pentru viitor o dublă întrebunțare: o dată, aceea de a curăța apele urbane poluate cu diferite reziduuri și apoi din biomasa astfel rezultată să se treacă la obținerea metanului.

IT'S A TORQUE. LAW.

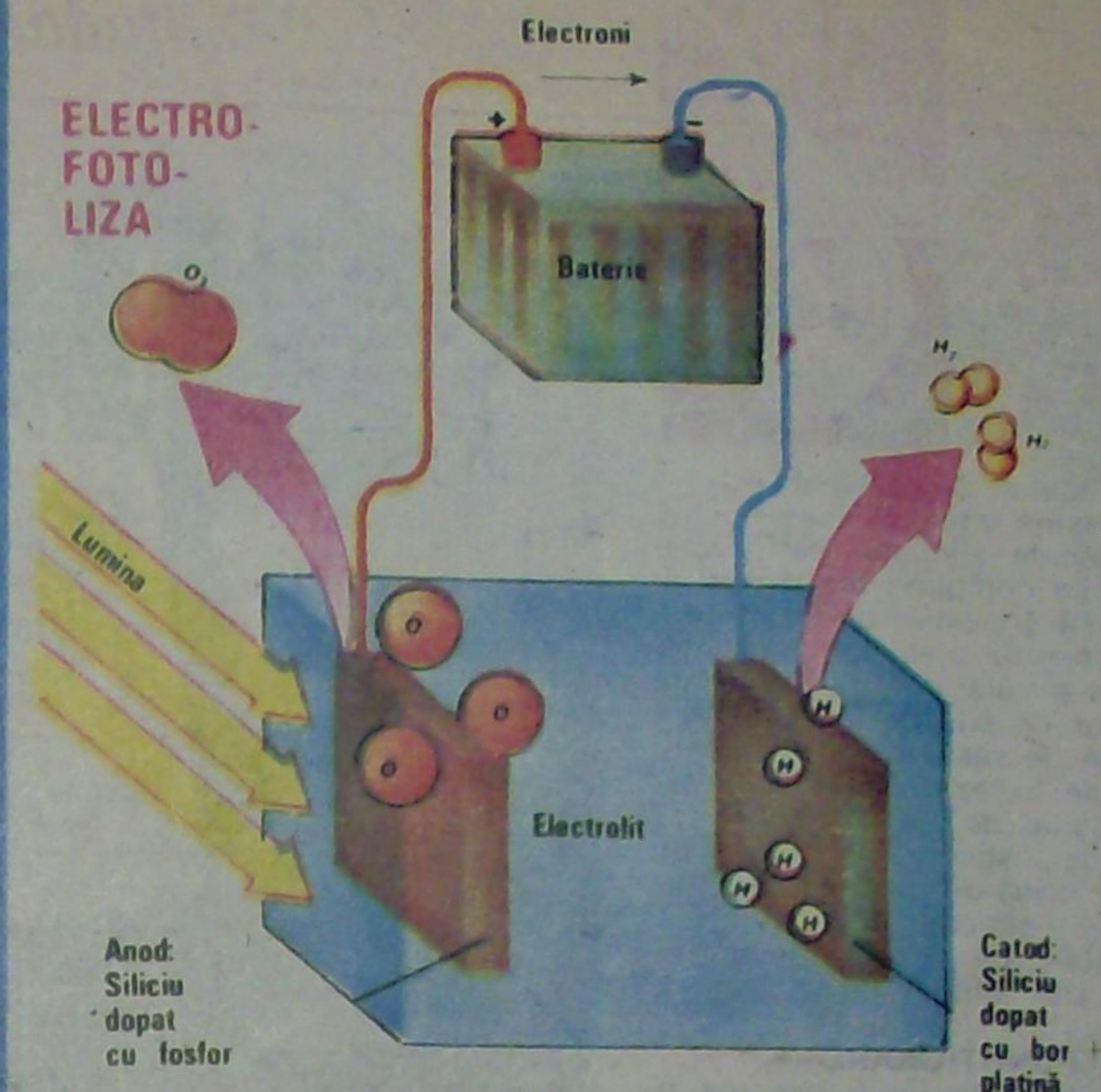
Fotonii (1) lovesc ruteniul Ru^{2+} (2) care la rindul său cedează un electron (3). Rezultă Ru^{3+} (4) și pentru a umple „golul”, intervine în reacție o substanță donoare de electroni (5D) — trietanolamină, care cedează un electron (6), rezultând D^+ (7). Electronul eliberat este capturat de Ru^{3+} (8) și se formează Ru^{2+} (2), ciclul putin-du-se relua. Iată-ne din nou în punctul 3, unde electronul este capturat de către o substanță acceptoare de electroni — rhodiul (Rh⁺) 9 care este redusă în Rh²⁺ (10) și apoi în Rh⁺ (11) datorită aportului unui alt electron (12) provenit de la o substanță donoare. Rh⁺ difuzează apoi într-o platină în stare coloidală (13), unde devine Rh³⁺.

Iul. Dispunem astăzi de metode moderne de analiză a materialelor ecologice — și este suficient să amintim aplicarea absorbției atomice prin intermediul spectrofotometriei la analiza mediului înconjurător — dispunem de tehnică avansată pentru a studia și înregistra cele mai fine detalii, ne punem nesfîrșite întrebări despre stele și Univers, dar nu trebuie nici o clipă să uităm cît de important este pentru însăși Viața noastră pe Terra miracolul fiecărei frunze verzi!

Mihaela Gorodcov

Sursa de energie, pentru această metodă, o reprezintă o baterie (nu lumina), conectată la 2 electrozi de siliciu. Sub acțiunea luminii, aşa cum am văzut, ei produc perechi de electroni-goluri. În cimpul electric creat de cel 2 electrozi, electronii sunt atrași de către anod, aşa încit în jurul acestuia se va forma oxigenul. În jurul catodului se va observa un nor de hidrogen, ambele gaze putând fi recuperate.

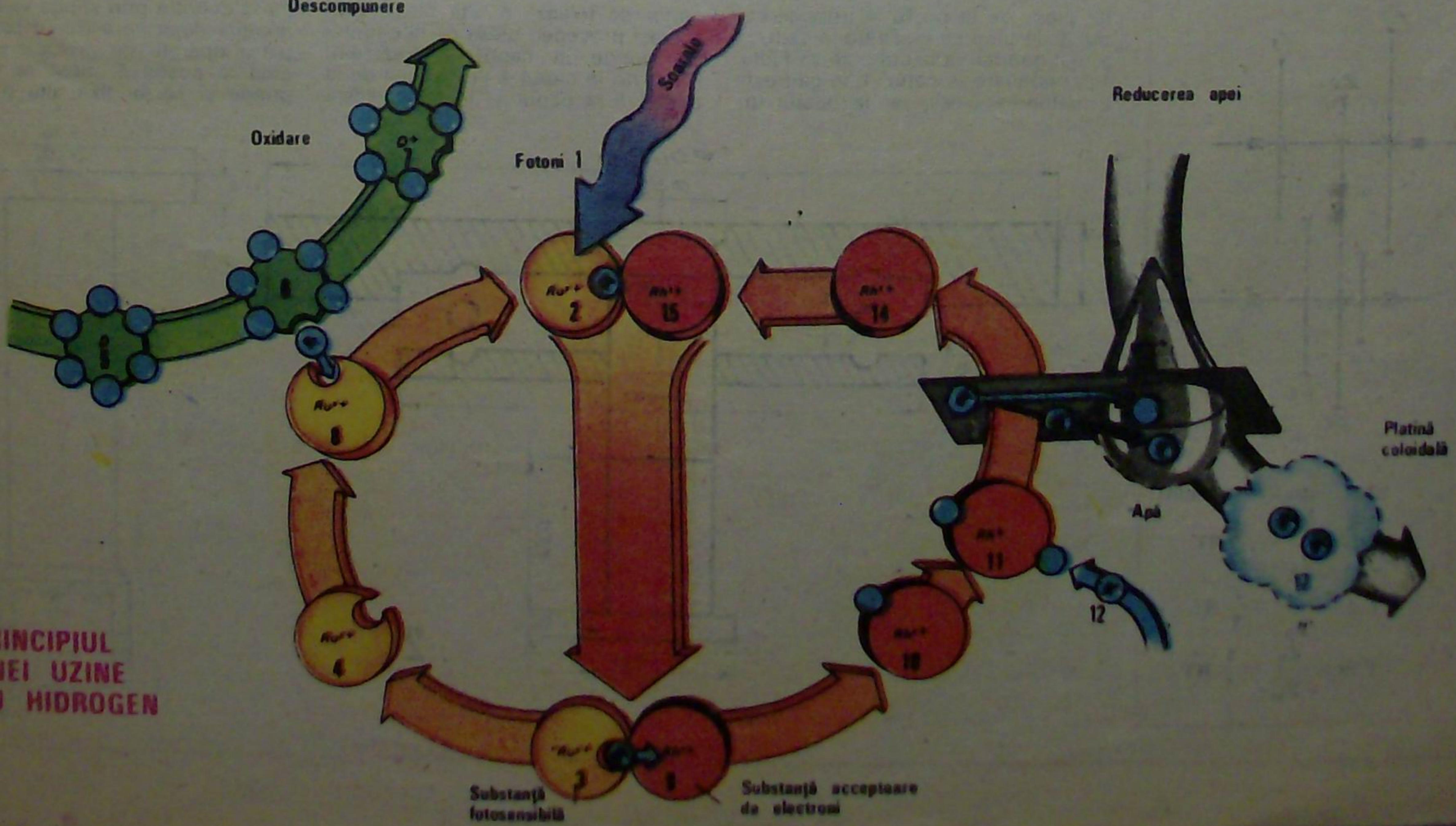
ELECTRO-
FOTO-
LIZA

(14); de asemenea și ciclul rhodiului este închis (15). În fine, cei 2 electroni proveniți de la Rh^+ sunt capturați de 2 protoni H^+ (16), prezentați în apă, rezultând hidrogenul (17). Să notăm că, în această reacție, complexul pe bază de ruteniu joacă rolul clorofiliei; atât ruteniul cât și rhodiul și platina nu se consumă pe parcursul reacției aceste substanțe jucând rolul de catalizatori.

În fotografie se observă formarea hidrogenului fixat în interiorul balonului, ce conține soluția portocalie de rutenu și rhodiu.

Descomponer

LUCRARE
PREZENTATA LA
EXPOZITIA
DIN CADRUL
TABEREI
REPUBLICANE
„START
SPRE VIITOR”

Agregatul de aşchiat este o maşină-unealta care poate executa simultan patru operaţii. Ea se compune din 4 posturi de lucru şi 5 posturi de prindere a pieselor pentru prelucrat, fixate pe un platou circular care se roteşte pe un tambur cu bile de fricţiune. Are un sistem de şasiu cu trei picioare de care se fixează coloana ce susține posturile de lucru.

Capul de susținere a corpilor de lucru are formă de pentagon. Pe patru fațete ale pentagonului sunt fixate posturile de lucru iar pe al cincilea se află tabloul de comandă.

FUNCTIONARE

Fiecare cap de lucru execută o operaţie după cum urmează:

CAPUL 1 — operaţia de găuri

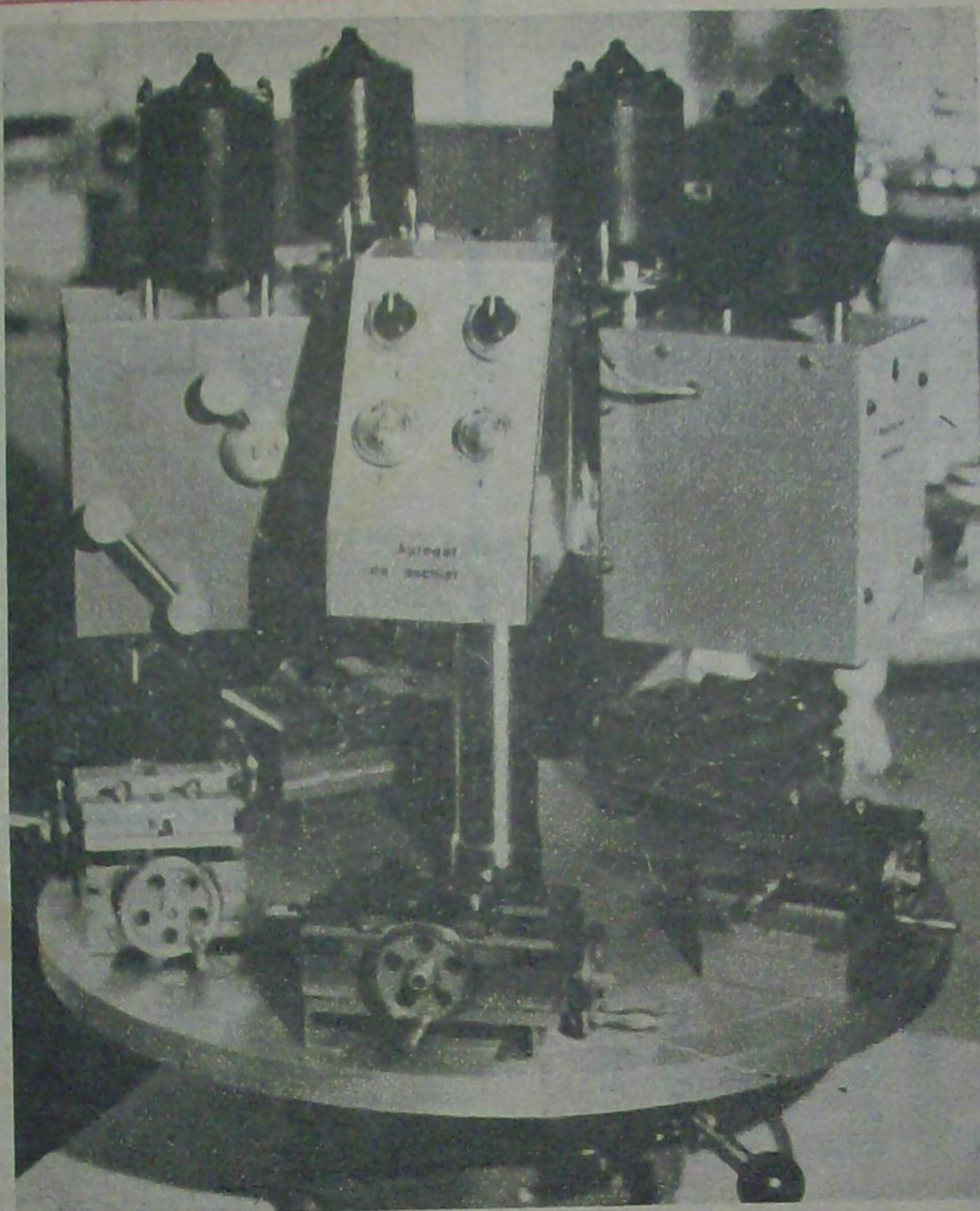
CAPUL 2 — operaţia de filetare sau găuri

CAPUL 3 — operaţia de frezare

CAPUL 4 — operaţia de rectificare sau debavurare

CAPUL 5 — tabloul de comandă

Pe posturile de prindere a pieselor se fixează semifabricatele pentru prelucrat. Fiecare post de prindere are posibilitatea de reglaj transversal şi longitudinal, iar piesa se fixează între fâlcile menghinelui aflată pe partea superioară a postului. Astfel, dacă piesa de prelucrat se fixează la postul 5, prin acŃionarea manetei din dreapta de sub platou în direcŃia „în sus” se eliberează zăvorul de blocare a platoului şi se roteşte cu mîna spre stînga pînă la blocarea automată a platoului. În acest caz, postul 5 va ajunge la capul 1 unde se execută operaŃia de găuri, în timp ce la postul 4 se fixează următoarea piesă de prelucrat. După terminarea operaŃiei de găuri prin același procedeu va trece piesa de la capul 1 la capul 2,

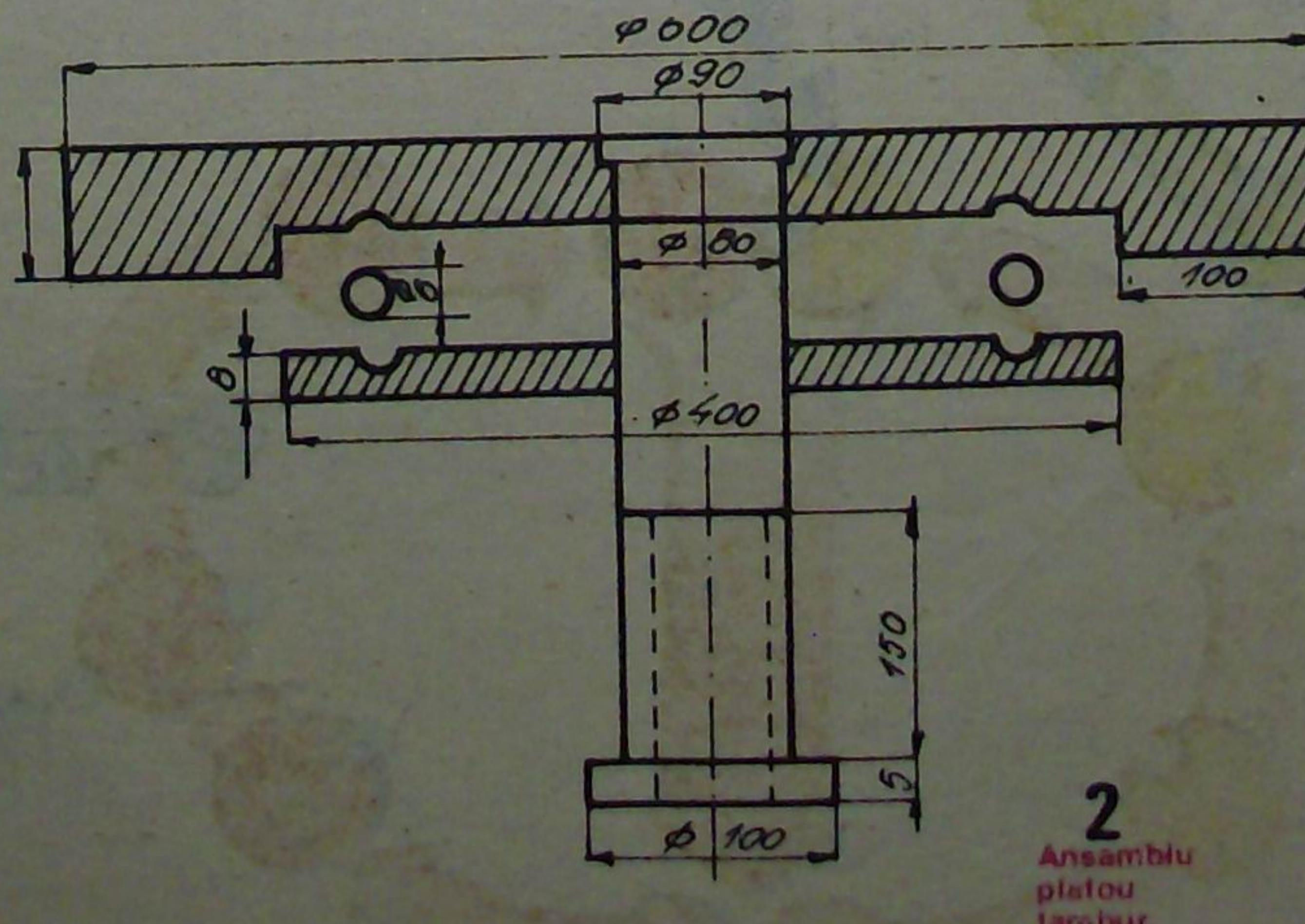
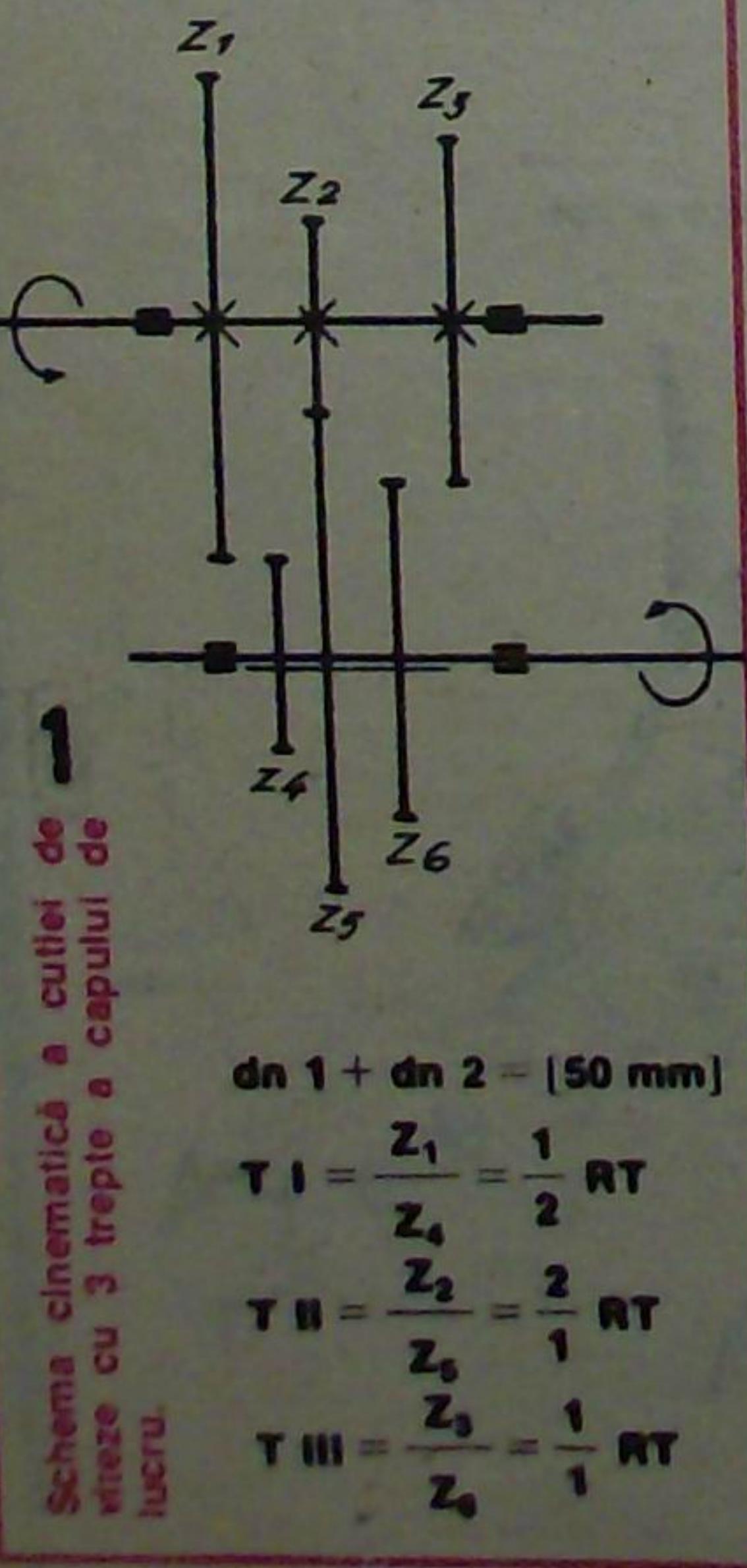

AGREGAT DE AŞCHIERE

iar piesa de la postul 4 trece la capul 1. În timp ce piesa de la capul 1 a fost găurită, la capul 2 se va fileta. În continuare la capul 1 se găureste următoarea piesă, iar la postul ur-

mator se fixează o altă piesă. Prin același procedeu piesa de la capul 2 va ajunge la capul 3 (frezarea). Piesa de la capul 1 la 2 și cea de la postul 5 la capul 1. În felul acesta

piesa ce intră prin stînga va ieşii prin dreapta după ce a trecut pe la cele patru operaŃii de prelucrare. Ajungînd la postul 5, piesa se va desprinde şi se va fixa altă piesă.

În felul acesta cînd toate posturile au fixate piese de prelucrat maşina va executa cele 4 operaŃii simultan.

Dacă piesele necesită alte prelucrări în ordinea descrisă mai sus capurile se pot inter schimba. (1 în locul 2, 4 în locul 1 ş.a.m.d.), iar dacă există cerîntă de mai multe operaŃii 6, 7 sau 8 se poate schimba capul de susținere cu atîtea faŃete cîte operaŃii necesită piesele.

Fiecare cap de lucru are avans în adîncime prin reglarea cu ajutorul șurubului ce este prevăzut la un capăt cu o rotiŃă cu manivelă şi un avans mecanic de lucru prevăzut cu o manivelă în partea dreaptă.

Tot în partea dreaptă se află maneta de schimbare a vitezelor intrucă fiecare cap este prevăzut cu trei trepte de viteză. AcŃionarea fiecarui cap este făcută de către un electromotor de 24 V, cu un consum de sarcină de 5 A.

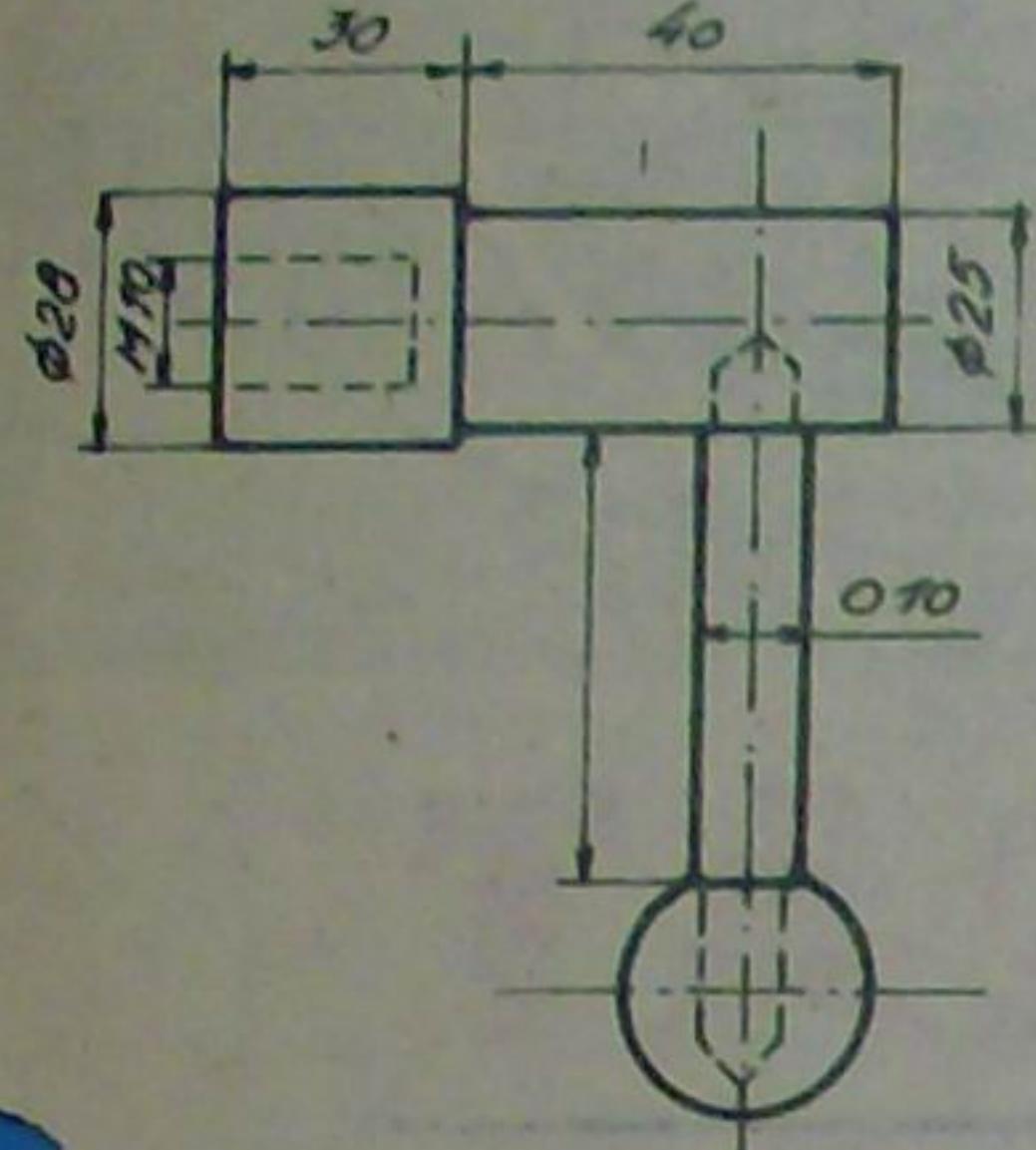
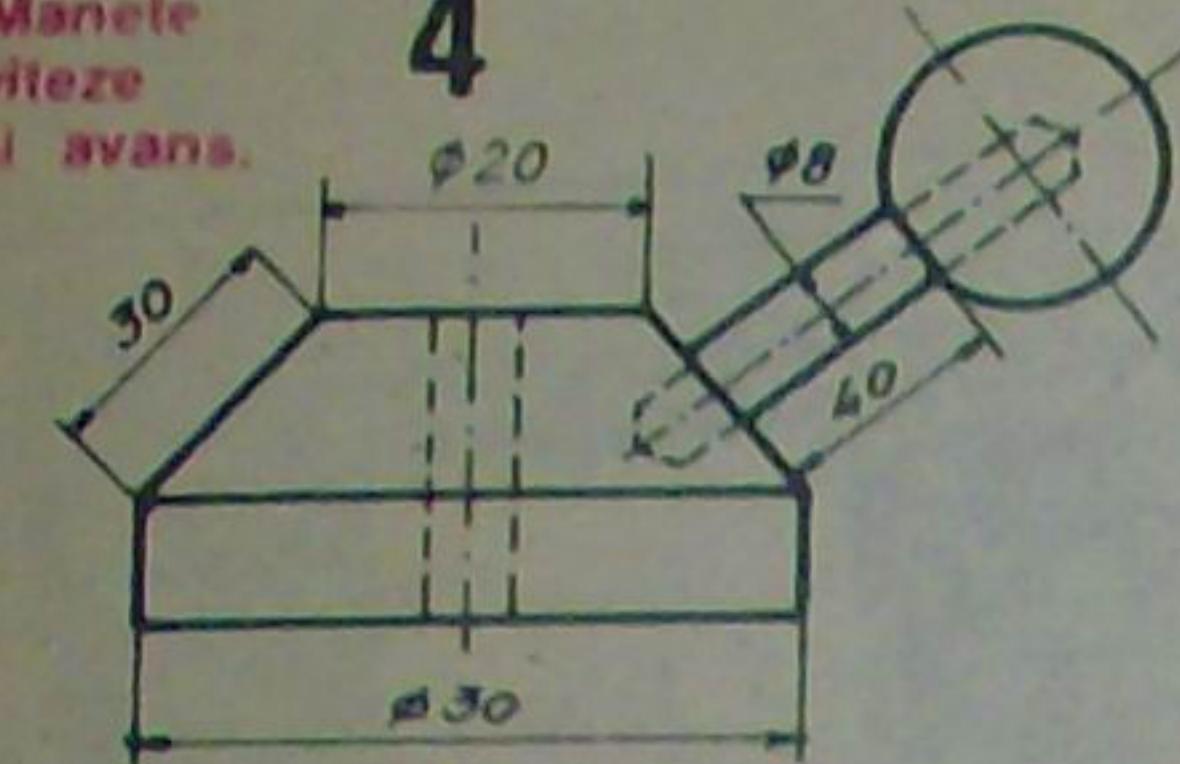
Electromotoarele primesc curent de la un transformator ce se află fixat în cutia săsiului, ce transformă

CARACTERISTICI TEHNICE

• Diametru platou	600
• RotaŃie platou	1/5
• ÎnălŃimea maşinii	820 mm
• Greutatea maşinii	82,500 kg
• Cutie de viteză	3 trepte
• Transmisia ax motric cuplu pinioane	
• treapta I	1/2
• treapta a II-a	1/1
• treapta a III-a	2/1
• Alimentare curent reŃea	220 V
• Transformator curent	24 V
• Punte redresoare	c.c.32 A

Manete
viteze
și avans.

4

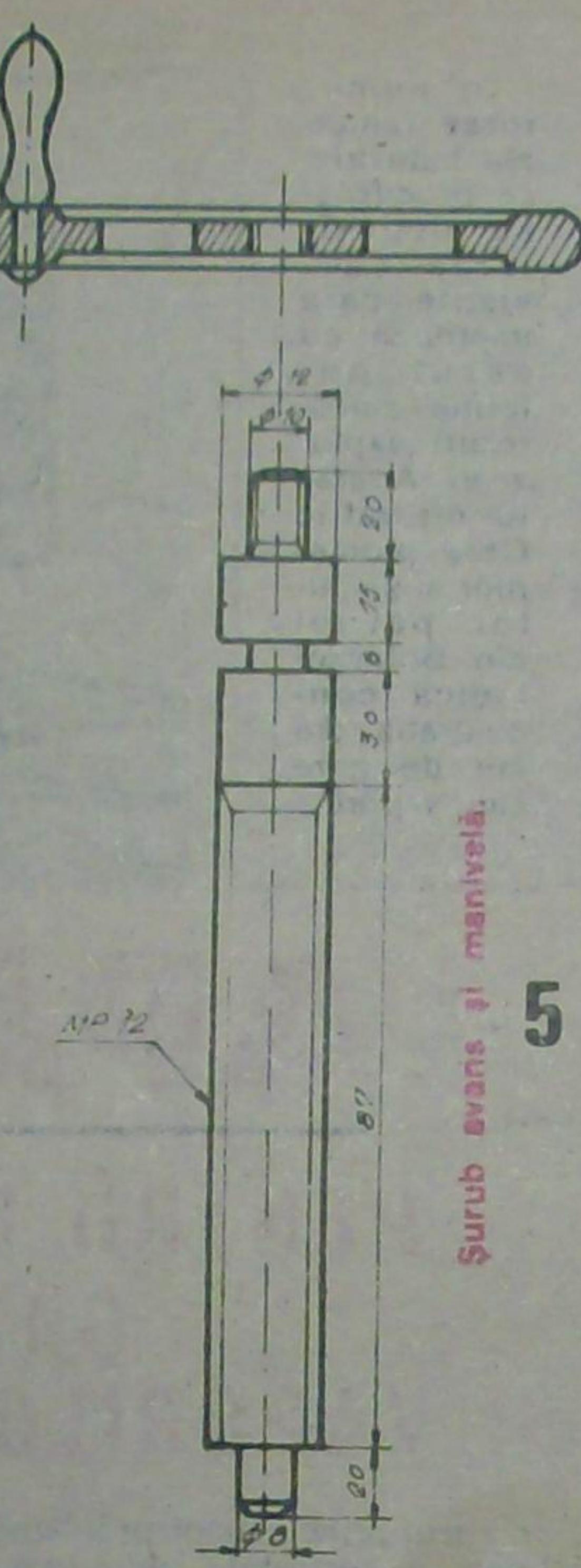
220 V în 24 V și este redresat în curent continuu cu ajutorul unei punți cu diode redresoare.

Dacă prelucrarea pieselor se face direct după turnare, se poate executa intrarea acestora prin dreapta pentru executarea deburării.

AVANTAJE

Prin trecerea pieselor prin cele 4 operații dintr-o singură prindere se asigură o mare precizie în execuția lor. Timpul de lucru este foarte scurt deoarece fazele de minuire scad la 1/5. Poate fi o mașină „școală” pentru elevi în scopul învățării operațiilor de găurile, filetare, frezare și rectificare, supravegheată îndeaproape de către instructori. Consumul de energie electrică este mic.

Gabaritul redus al mașinii avantagează amplasarea ei în toate atelierele, chiar și în cele neamenajate în acest scop.

5

Lucrare realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei Fălticeni, jud. Suceava, de către pionierii Anton Dănuț, Pintea Vasile, Pavel Mihai, Dumitrescu Ion, Nichifor Cătălin, Lămășanu Vasile, sub îndrumarea conducătorului de atelier Pavel Tudor.

7 Cap susținere
pentagon.

6 Placa de inchidere a capului de susținere.

117

COMPETIȚII • REZULTATE • CLASAMENTE

Propulsat civil
Locul I jud. Brașov
Locul II jud. Bistrița-Năsăud
Locul III jud. Sibiu

AUTOMODELE

Probă îndemnare
Locul I jud. Suceava
Locul II jud. Botoșani

Probă viteza
Locul I jud. Olt,
Caraș-Severin
Locul II jud. Ialomița
Locul III jud. Iași

RADIOGONIOMETRIE
Locul I jud. Mureș
Locul II jud. Neamț
Locul III jud. Salaj

TELEGRAFIE
Locul I jud. Vrancea,
Dimbovița
Locul II jud. Giurgiu
Locul III jud. Buzău,
Constanța, Vaslui

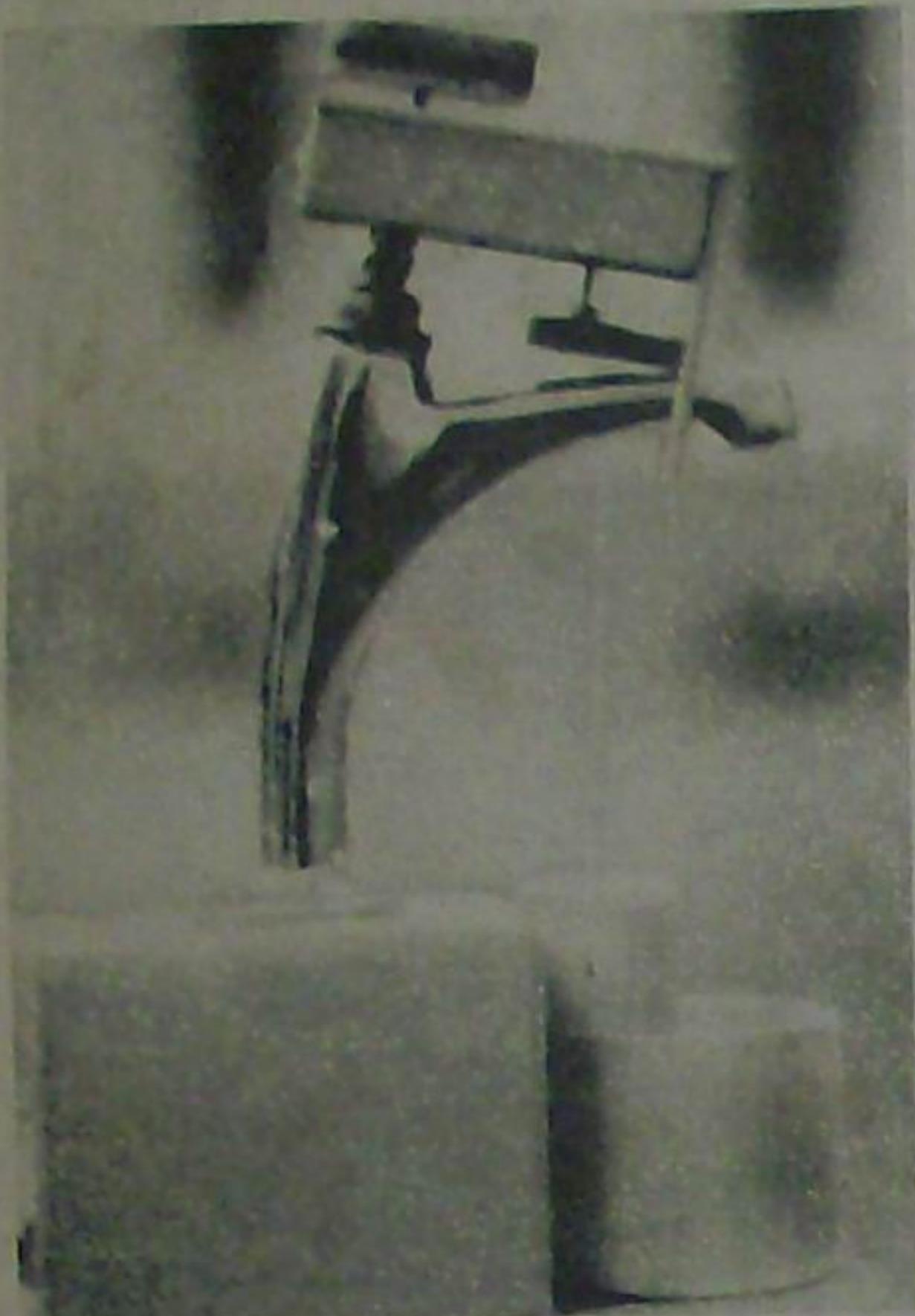
CONSTRUCTII MONTAJE ELECTRONICE

Locul I jud. Bacău
Locul II jud. Argeș
Locul III jud. Sibiu

COMPETIȚII • REZULTATE • CLASAMENTE

LUCRARE PREZENTATĂ LA EXPOZIȚIA DIN CADRUL TABEREI REPUBLICANE START SPRE VIITOR

DISPOZITIV

PENTRU ÎNCHIDEREA AUTOMATĂ A UNUI ROBINET UITAT DESCHIS

Dispozitivul, realizat în scopul evitării inundării locuințelor, se poate monta pe orice robinet de mărime obișnuită cu braț fix și mobil existent în comerț. Montarea se face prin simplă înșurubare a axului dispozitivului, în locul șurubului care fixează minerul-fluture.

Părțile componente ale dispozitivului

1. Mecanismul dispozitivului provine de la o jucărie mecanică cu arc, ce se pune în funcțiune prin invirtirea cheii și comprimarea arcului de oțel — tip spirală, ce acționează un angrenaj de roți dințate.

2. Piedica mecanismului este o rondea de cauciuc fixată excentric pe ultimul ax al mecanismului, corespunzător rotației de cea mai mare turărie din angrenaj.

3. Plutitorul, care oprește funcționarea mecanismului — datorită greutății lui — cu ajutorul firului întins ce atinge rondeaua.

Modul de funcționare

În momentul deschiderii — în mod normal, ca orice robinet — arcul se comprimă; apa curge liber, atât timp cât robinetul nu se închide.

Dacă apa se adună în rezervor, în momentul când nivelul apelor atinge plutitorul, tensiunea din fir scade și apasarea asupra rondelei-piedică slăbește. În acest moment, ultima

rotiță a angrenajului se pune în mișcare, iar arcul comprimat se deschide închizind robinetul; după care nivelul apelor scade prin evacuare.

Avantajul utilizării dispozitivului

1. Poate fi montat pe orice robinet atât pentru apă rece cât și pentru apă caldă.

2. Înlătură nesiguranța închiderii robinetului la plecarea din locuință și pericolul inundării.

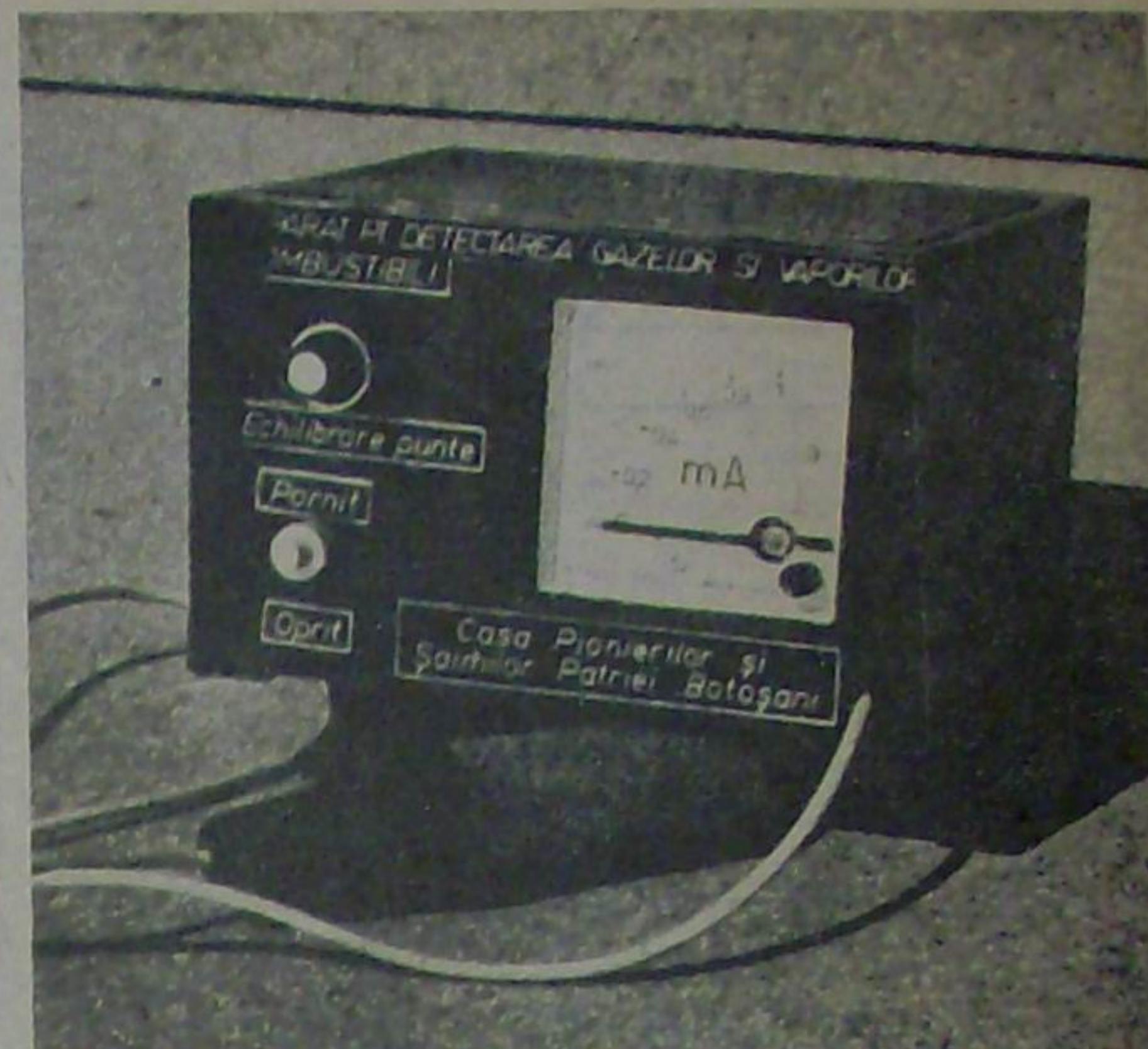
3. Nu folosește energie suplimentară și deci funcționarea lui nu depinde de întreruperea energiei electrice din rețea.

4. Prin folosirea unei bușe cu semering, angrenajul poate funcționa într-o cutie cu ulei care să asigure ungerea permanentă a mecanismului, ceea ce duce la creșterea duratăi de funcționare a dispozitivului.

5. Se poate utiliza în două variante: cu plutitor și fără. În aceasta a doua variantă — închiderea robinetului se face în momentul cind se eliberează piedica. În felul acesta apa curge numai atât timp cât mina rămîne în contact cu piedica oprițoare și aceasta poate economisi apă din rețeaua de alimentare.

Defectarea dispozitivului este sesizată imediat; prin deschiderea robinetului se comprimă arcul-spirală. Dacă mina care deschide robinetul nu simte tensiunea arcului înseamnă că dispozitivul nu mai funcționează,

în numeroase ramuri ale industriei se produc și se depozitează substanțe care împreună cu aerul pot forma amestecuri explosive. Aparatul realizat la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Botoșani indică concentrația din aer de gaze sau vaporii.

APARAT PENTRU DETECTAREA GAZELOR SI VAPORILOR COMBUSTIBILI

În cazul principalelor probleme de tehnică a securității, referitoare la protecția sau combaterea pericolului de explozie, este necesară adoptarea unui principiu de măsurare pentru a indica momentul apariției unei componente — de orice natură ar fi ea — care în prezență aerului poate produce un amestec explosiv. Acestui deziderat îi corespunde principiul arderii catalitice.

Conform acestui principiu componentele inflamabile, existente la un moment dat în aer sunt arse catalitic pe suprafața unui filament încălzit, cantitatea de cădură rezultată prin combustie mărinându-în continuare temperatură. Ca urmare, are loc o creștere a rezistenței electrice a acestuia care poate fi pusă în evidență prin montarea filamentului într-o punte Wheatstone.

Semnalul care apare în punte este o măsură a concentrației substanței respective, care ar putea da naștere la explozie.

Traductorul este format dintr-un filament al unui bec de 24 V/15 W încălzit la o temperatură corespunzătoare aleasă. Traductorul este închis într-un tub de bronz spongios pentru a nu fi influențat de curentii de aer.

Gazele de analizat venind în atingere cu filamentul traductorului ard cu degajare de căldură, ridicînd mai

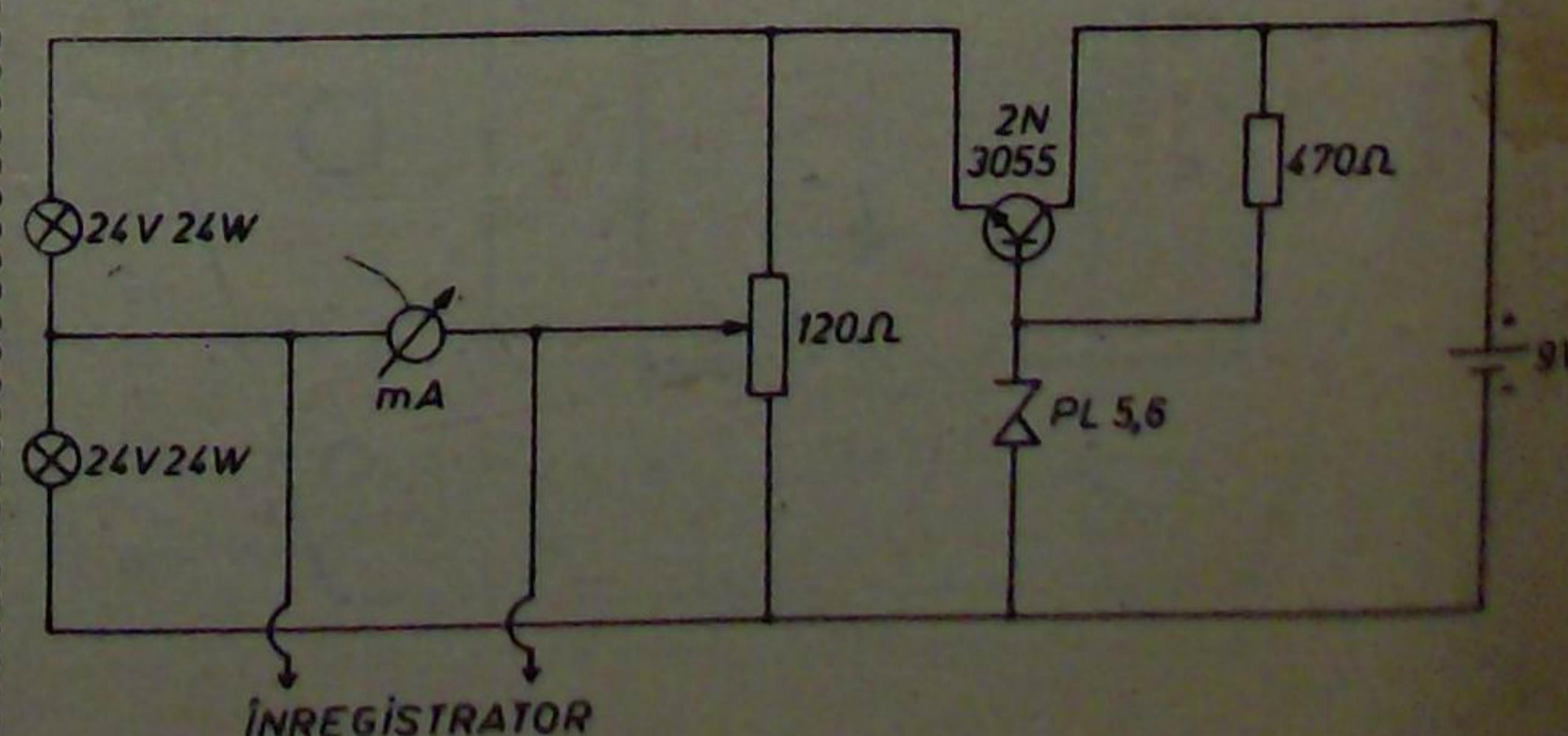
mult temperatura filamentului și facînd să varieze rezistența. Puntea fiind echilibrată, în momentul apariției gazului se dezechilibrează iar acul miliampmetrului este deviat.

Cu cit cantitatea gazelor în traductor este mai mare, cu atît puntea se dezechilibrează mai mult necesitînd deci măsuri de evitare a exploziei. Alimentarea se face de la două baterii 3R12.

Instrucțiuni de folosire

- Se pornește aparatul.
- Se echilibrează puntea într-o atmosferă nepoluată de gaze și vaporii combustibili.
- Se introduce traductorul în incinta de supraveghere.
- În momentul prezenței gazelor sau vaporilor combustibili puntea se dezechilibrează.
- Pot fi detectate gaze și vaporii combustibili ca: metan, propan, xilen, vaporii de toluen, acetona, alcool etc.

Aparatul a fost construit de pionierii Elvadeanu Cătălin, Clofu Cristian, Ungureanu Cornel, sub îndrumarea conducătorului de cerc Eugen Scintee.

Dispozitivul a fost realizat la Casa pionierilor și șoimilor patriei Deva, jud. Hunedoara, de pionierii Rovert Iudt și Claudia Macra, sub îndrumarea conducătorului de cerc Ioan Loșki.

LUCRARE
PREZENTATĂ LA
EXPOZIȚIA
DIN CADRUL
TABEREI
REPUBLICANE
„START
SPRE VIITOR”

Dispozitivul se compune dintr-un oscilator-generator de note muzicale, un amplificator de joasă frecvență prevăzut cu un difuzor și un bloc de alimentare. Oscilatorul propriu-zis este realizat cu tranzistoarele T1 și T2 și produce un semnal de formă triunghiulară.

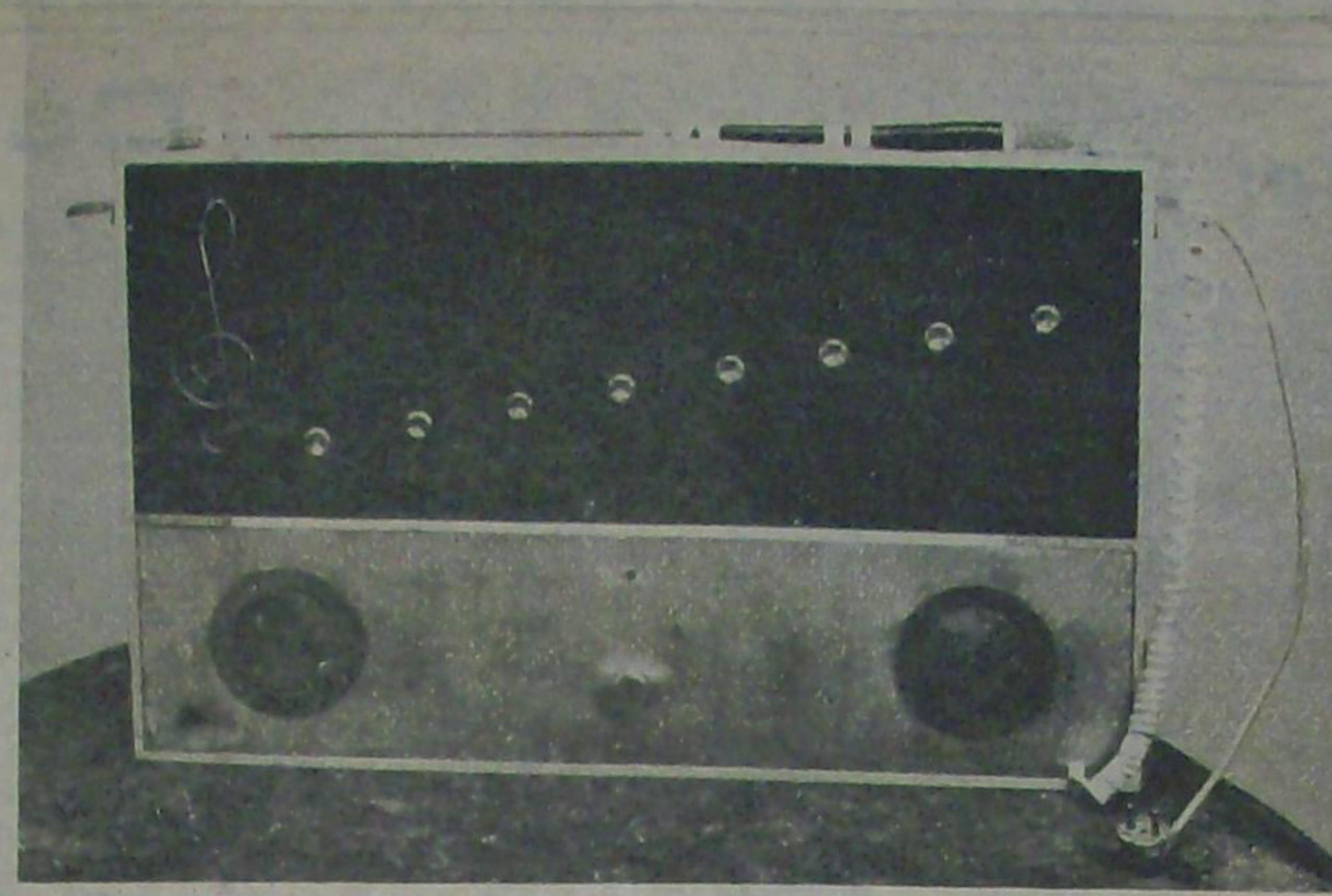
Frecvența sa de lucru este în funcție de valoarea rezistenței emitorului T1 care dă posibilitatea acordării oscilatorului pentru fiecare notă muzicală în parte.

Punerea în funcțiune a oscillatorului se realizează cu ajutorul vergelei de contact care, practic, închide circuitul către masă al tranzistorului T1. Semnalul obținut la ieșirea lui T2 este introdus în amplificatorul de joasă frecvență, realizat cu tranzistoarele T3-T7. Reglajul volumului se face prin intermediul potențiometrului P9.

Tensiunea de alimentare se obține de la un redresor stabilizat care asigură la ieșire o tensiune de 6-9 V.

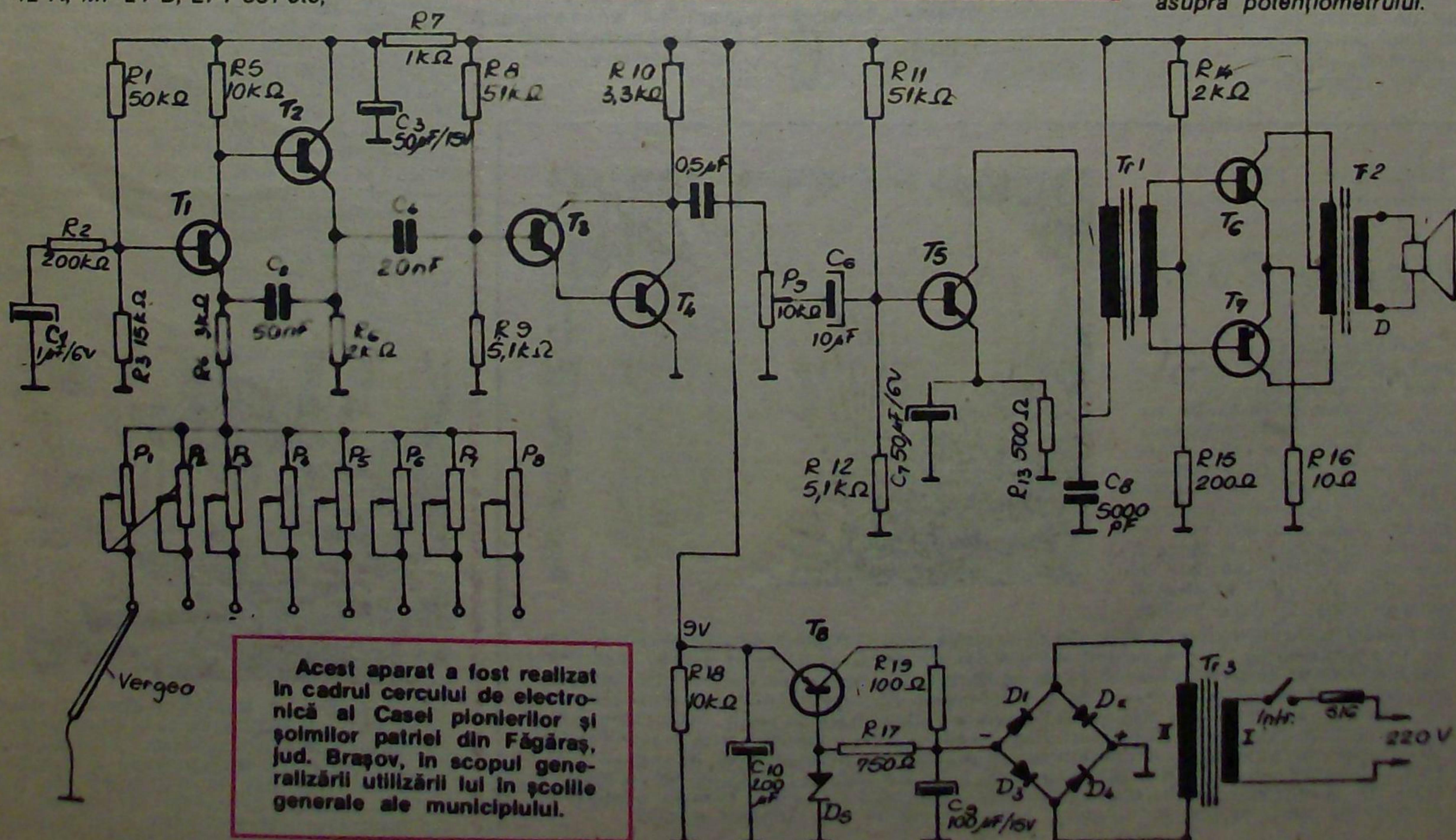
Transformatoarele Tr1 și Tr2 sunt de tipul celor folosite în etajul de joasă frecvență în radioreceptoarele „Mamaia”, „Albatros” etc.

Tranzistoarele T1 și T2 sunt de tipul EFT 317, MP 39 B, MP 41, MP 42 A, MP 24 B, EFT 351 etc.

PORTATIV ELECTRONIC

Portativul electronic se poate constitui ca material didactic în cadrul orelor de muzică pentru învățarea corectă a gămelii, în absența unui instrument muzical adecvat. Elevul are posibilitatea de a recepționa o dublă imagine: vizuală și auditivă în același timp.

Acest aparat a fost realizat în cadrul cercului de electricitate al Caselor pionierilor și soldaților patriei din Făgăraș, jud. Brașov, în scopul generalizării utilizării lui în școlile generale ale municipiului.

ajind $B = 60$. Tranzistoarele T3 și T5 sunt de tipul GT 308 A, EFT 351, P13, MP 39 B etc., având $\beta = 40$. Tranzistoarele finale T6, T7 vor fi de tipul EFT 125, AC 180, EFT 323, AC 127, P 213; T8 este de tipul P 213, EFT 125, P 214.

Diodele D1-D4 sunt de tipul D 7E, D 226, F 107 sau orice puncte redresoare de 1 A. Dioda stabilizatoare D5 este de tipul D 813 sau DZ13.

Potențiometrele P1-P8 sunt de tip trimer și au următoarele valori maxime:

P1 = P2 = P3 = 10 000 ohmi
P4 = P5 = P6 = 5 000 ohmi
P7 = P8 = 1 000 ohmi

Avându-se în vedere că aparatul este folosit ca mijloc didactic și se impune o corectă vizualizare, el se prezintă sub forma unui panou cu dimensiunile de 500 mm x 800 mm, fiind confectionat din material izolant de culoare închisă.

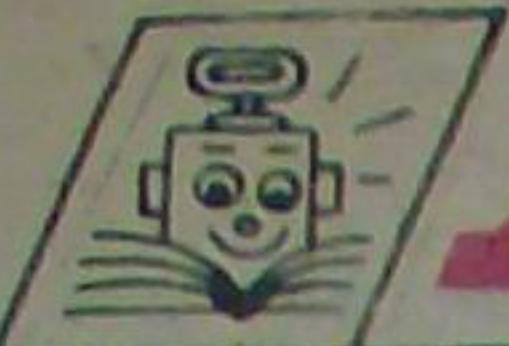
Panoul este marcat portativ cu notele din prima octavă, confectionate din metal, care, în partea interioară a panoului sunt legate electric la potențiometrele P1-P8.

Mod de utilizare

Aparatul se alimentează de la o priză de 220 V.

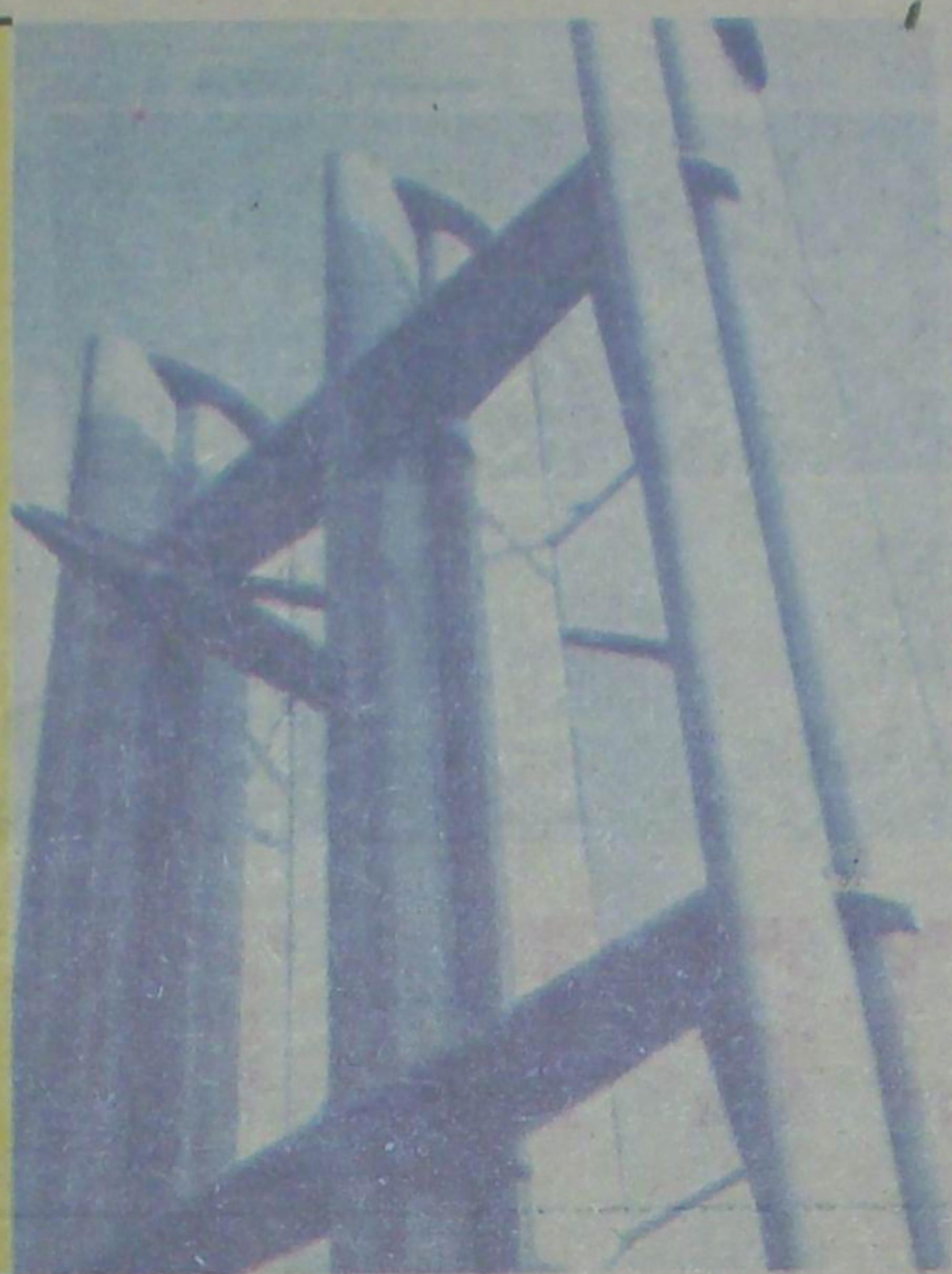
Punerea în funcțiune a aparatului se face prin acționarea intrupătorului basculant de pe fața panoului și prezența tensiunii este indicată de LED-ul de culoare roșie.

În momentul în care se atinge cu vergeaua metalică o notă de pe portativ, în difuzoarele aparatului se aude sunetul caracteristic notei respective. Pentru reglajul volumului se va acționa asupra potențiometrului.

Din nou, vîntul

O revoluție în propulsia maritimă, rezultat a multor ani de cercetări și testări, este pe cale să se producă. Primul dispozitiv industrial produs în serie va fi aplicat în cursul acestui an pe cîteva cargouri cu un deplasament relativ mic: 2 000 - 4 500 tone. Dispozitivul denumit „Wingsail“ (Aripă-velă) se compune din trei vele rigide, profilate ca o aripă de avion montate în paralel pe un suport mobil, ce permite orientarea lor cu ajutorul unui sistem hidraulic și a unui calculator, în poziția optimă față de vînt. Moștata pe suprastructura pupă a cargoului, instalația servește ca propulsor auxiliar, permitînd o reducere a consumului de combustibil cu 10-25% la sută. În varianta pessimistă, costul instalației se amortizează în 3 ani de funcționare, de pe urma economiei de combustibil, iar în cazul utilizării navei în zone cu vînturi constante și de tărie medie în numai un an. La aceeași suprafață portantă, vela-tura de acest tip furnizează de două ori mai multă energie decît o vela-tură clasică.

Selectia filmelor color

Prin utilizarea tehnologiei laser și a unui calculator, realizarea filmelor de selecție pentru tipărire în culori se poate face la mărimea dorită în numai cîteva minute. După cum se știe, pentru a imprima prin tehnologii tipografice o imagine color este necesar să se realizeze minimum patru filme de mărimea viitoarei imagini, unul ce conține variațiile de tonuri pentru negru, unul pentru alb-astru, unul pentru roșu și altul pentru galben. Realiza-

zate pe suport plan alb-negru aceste filme servesc la realizarea transferului pe metal și apoi a tipăririi cu cerneluri în culorile respective a imaginii. Realizarea automatizată a filmelor direct la mărimea dorită conduce la o creștere spectaculoasă a productivității. Utilizarea laserului elimină subiectivitatea în dozarea tonurilor, iar posibilitatea cuplării cu terminale de transmisie permite preluarea unor imagini de la distanță.

Un muzeu marin:

Marea Roșie

Privită pe hartă (sau dintr-o navă spațială), Marea Roșie ne apare ca un lac filiform, cu o lăsire artificială la Marea Mediterană și una naturală la Oceanul Indian. Poziția ei geografică (zona tropicală) duce la caracteristici morfológice și climatice deosebite. Unicitatea fizică și chimică a apelor acestei mări fac că afară să avem peste 45°C, în apă cca 30°C iar salinitate de cca 40‰. Dar ce ni se oferă în adâncuri? Iată: O lume mirifică,

un univers marin paradisiac, îl întărimă pe cercetător, cu o explozie de viață și culori. Strani flinje ca formă și culoare, ce sunt animale dar par plante și viceversa, trăiesc la o lăsire în decorul fantastic de vis ori de baam. În Marea Roșie putem studia „pe viu“ evoluția multor linii marine, dispărute în alte mări și oceane, formele ei de viață primitive coexistind și azi cu cele evolute. Unele animale sunt aparent „pașnice“, altele vizibile de pradă. Majoritatea enorimei varigări de pești existentă în acest uriaș acvariu natural e inofensivă însă aspectul și dimensiunile țulăesc: pești-scorpioni, pești-crocodili, pești-fluturi, pești-papagalii, ba și pești-cutie. Unii evoluează cuplăți, cite doi, alii strîne lipiti, în grupuri atât de compacție, încât să creză în față unui zid miscător. Așadar Marea Roșie este o adeverătă simbioză a formelor primitive și evolute de viață, ca un „tot“ organic, echilibrat într-un unic ambient natural.

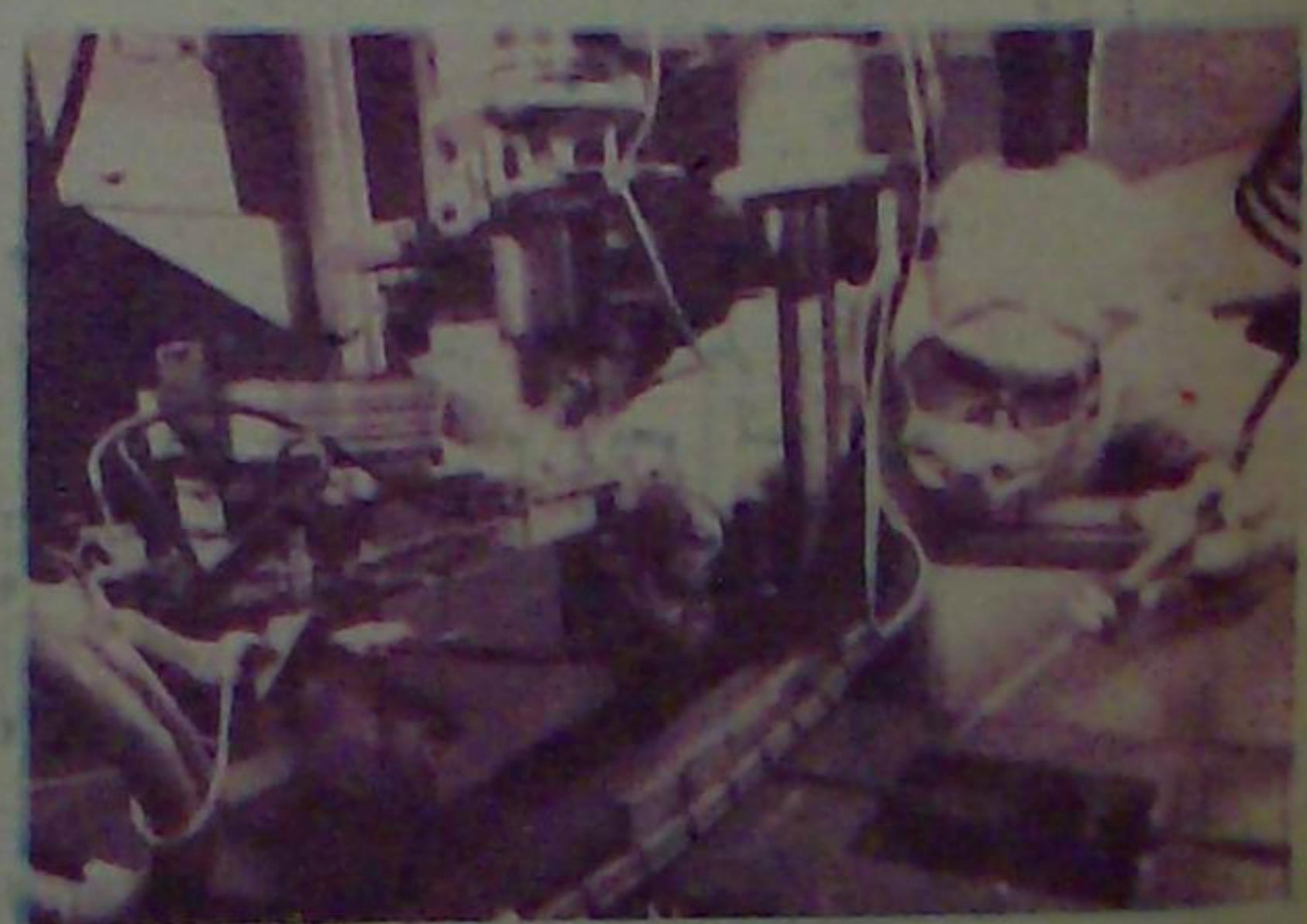
Caleidoscop

• Cel mai mare telescop din lume va avea o oglindă de 10 metri în diametru! Gigantica oglindă va fi segmentată; ea va fi alcătuită din 36 fețe comandate de un computer care va veghea în permanență la precizia suprafetei: de 1/10 000 milimetri. Un turn de 40 metri va proteja telescopul a cărui construcție va fi gata la sfîrșitul anului 1991. •

Se știe că natura rău trebuie milioane de ani pentru a forma graniturile. La fabrici specializate se produc astăzi placi de granit - sigran sintetic, coloțat - în numai cîteva ore. Dupa calitatea granitului artificial nu este inferior celui natural, iar la unele caracteristici îl depășește: e de două ori mai durabil și mult mai plastic. Si mai are o insușire,

nu de mica importanță: sigranul este absolut hidrofug. • S-a reușit producerea unui carburant supercalitativ etanolului, la un preț de cost extrem de convenabil și competitiv, din... zări vecni. De remarcat că noul produs permite unui automobil să parcureze o distanță superioară cu 26 la sută față de cea efectuată cu benzina super. În plus, „benzina de ziar“ poate fi utilizată de orice autovehicul, fără nici o modificare a carburatorului, avansului aprinderii etc. • Cercetătorii au constatat că primăvara, cind sunt încă puține insecte, unii păianjeni (care sunt insecte de pradă) se hrănesc și cu hrana vegetală. El își intind pinzele în aşa fel, încât să poată capta grăuncioare de polen și diverse microorganisme.

• A fost construit, un robot care se poate deplasa nu numai pe suprafețe orizontale, ci și în lungul și latul peretilor și chiar pe tavan. Astfel, ținând în mină o mecanică o perie care se rotește, robotul poate curăța partea de sub linia de plutire a unui vapor. • Cu ocazia unei scufundări efectuate cu ajutorul aparatului pentru cercetări subacvatice în apele din partea de apus a Atlanticului tropical, hidrobiologii au descoperit la adâncimea de 270 m o plantă încă necunoscută oamenilor de știință. Este vorba de o algă roșie, macroscopică, care acoperă, asemenea unui covor, formațiunile coralifere. Pînă acum n-au putut fi întîlnite plante la o adâncime mai mare de 180 metri. • Dacă se utilizează un laser la generația mașinilor pentru integrate, viteza de realizare a circuitelor ar putea fi de trei ori mai mare. Fiecare microcircuit este format dintr-o suprapunere de straturi și fiecare strat este produs cu ajutorul unei mașini prin care se proiectează lumină. Aceasta cade pe suprafața sensibilizată de siliciu și proiectează imaginea mastii. Sistemul care produce imagini de înaltă calitate este alimentat de la o sursă de azot convențională. Întrebînărea laserelor pentru generația de reticule nu este un principiu nou, dar aparatul din imagine este primul care utilizează

această metodă. • Specialiștii afirmă că anumite plante verzi pot să conducă și să emite unde electromagnetice dacă sunt stimulate într-un anumit fel. S-a conceput deja o tehnică simplă de conectare a aparatelor TV la ramurile sau frunzelile unei plante printr-un cablu bun conductor. Se consideră că în vor putea face progrese pentru a utiliza plantele verzi ca întocmaiore de cablu telefonic.

În numerele viitoare vom prezenta
și alte lucrări realizate
pentru ediția 1986
a Concursului republican
„START SPRE VIITOR”.

INITIATIVE

Am primit la redacție primul număr al revistei PENTA, publicație a cercurilor de matematică și fizică de la Școala nr. 5 din Pitești, jud. Argeș. Rodul coloarării elevilor și cadrelor didactice, revista se adresează celor care patrund în minunata lume a matematicii și fizicii, vor să-și consacre mare parte din activitate acestor domenii fără de care nici-o știință nu s-ar putea afirma pe firmamentul cunoașterii, al dezlegării tainelor naturii. Dupa cum se precizează și în **Cuvântul Introductiv**, revista se vrea a deveni un ajutor de nădejde pentru pregătirea examenelor

de diferite nivele. „Menită să devină instrument util de lucru pentru profesori și elevi, „PENTA” își propune să popularizeze experiența pozitivă din activitatea unor cercuri de elevi, să descopere noi talente matematice, să găsească tehnici pedagogice moderne de proiectare și desfășurare a unei activități instructiv-educative eficiente” — iată obiective, dintre cele mai salutare, pe care noua revistă și le propune. Bogatul și variatul sumar al primului număr ne îndreptățește să sperăm că în curind „PENTA” va deveni o publicație nu numai a elevilor din școală unde se realizează, ci și o revistă mult-șteptată de toți iubitorii matematicii și fizicii.

VĂ RECOMANDĂM O CARTE

O carte utilă și instrucțivă se dovedește a fi **Orizonturi polare**, apărută în colecția „Atlas”, sub semnătura lui Alexandru Reținschi, cel care, cu ani în urmă, a mai publicat **Epopaea navelor și Mari navigatori în jurul lumii**, lucrari care, la apariție, s-au bucurat de un deosebit succes.

Conținutul cărții **Orizonturi polare** este sugerat de subtitlul intitulat **Cucerirea Arcticului și Antarcticului**, reperă în jurul cărora gravitează practic întreaga problematică tratată.

Deși intenții de a ajunge în impăratia ghețurilor veșnice există de aproape 400 de ani (odata cu primele incercări de a găsi pasajul spre Pacific, prin nordul Americii), cele două puncte extreme ale măntinutului au fost atinse

relativ tîrziu, la începutul secolului nostru: Polul Nord în 1909 de către inginerul american Robert

Edwin Peary, iar Polul Sud doi ani mai tîrziu de către celebrul explorator norvegian Roald Amund-

sen. În afară de aceste puncte culminante care sunt dramaticele încercări de a cucerii cei doi poli geografici (care nu trebuie confundăți cu polii magnetici sau cu cei ai inaccesibilității relative și nici cu cei ai frigului), lucrarea mai oferă interesante date despre primele expediții ale vikingilor în apele Nordului, ca și despre stadiul actual al cercetării Arcticului și Antarcticului.

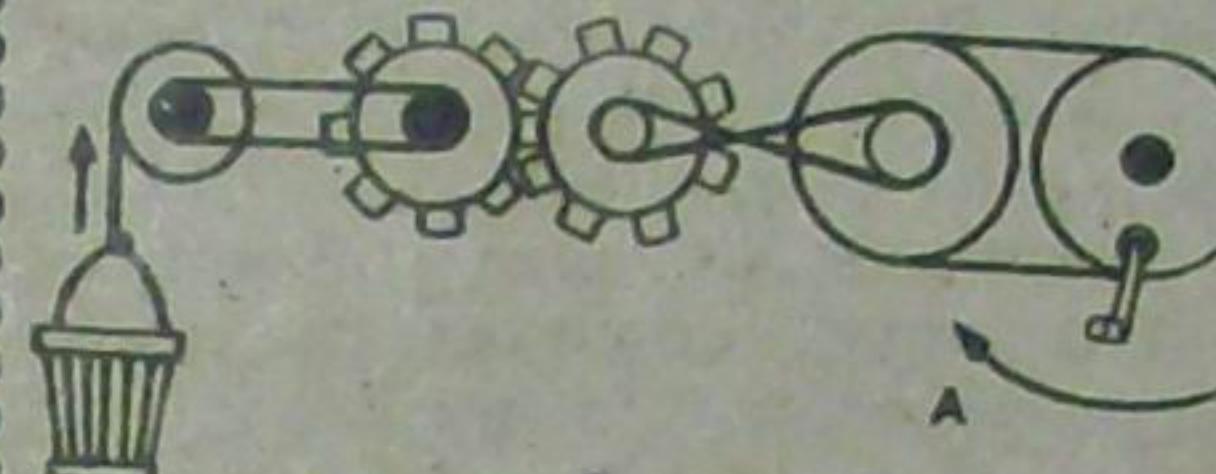
Astfel structurată, lucrarea se completează fericit cu o altă carte tipărită relativ recent: este vorba de **Mirajul alb. Polul Nord – Polul Sud**, apărută în colecția Alfa a editurii Ion Creangă, sub semnătura geografului Silviu Negul, lucrare care, de asemenea, s-a bucurat de un deosebit succes de librărie.

B. Marian

7 2 7 4
1 8 5 2 3
6 2 0 0
7 5 5 4 2
3 9 6 8

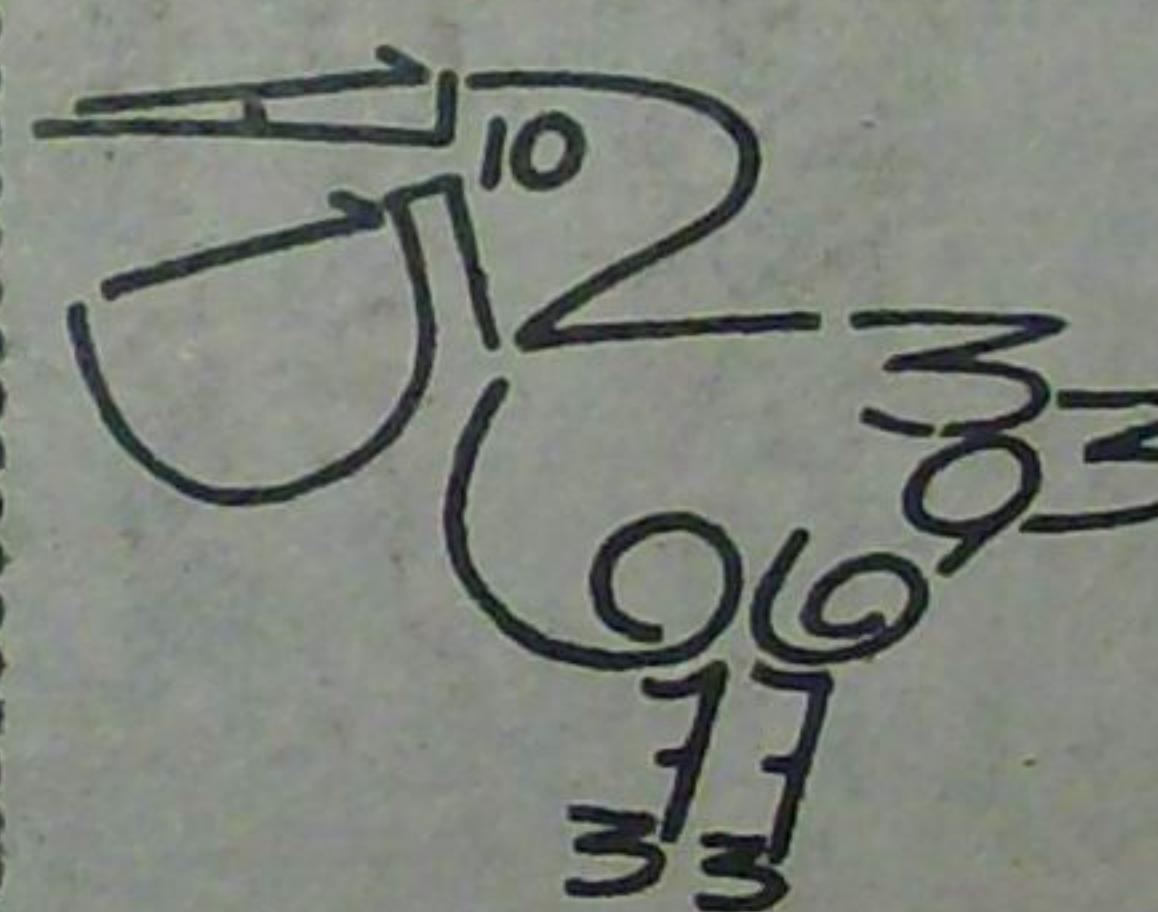
JOCUL CIFRELOR

Priviți aceste cifre timp de 15 secunde, apoi întoarceți pagina și spuneți care dintre ele se repetă de patru ori.

SCRIPETII

În ce sens trebule invîrtită manivelă pentru a ridica găleata?

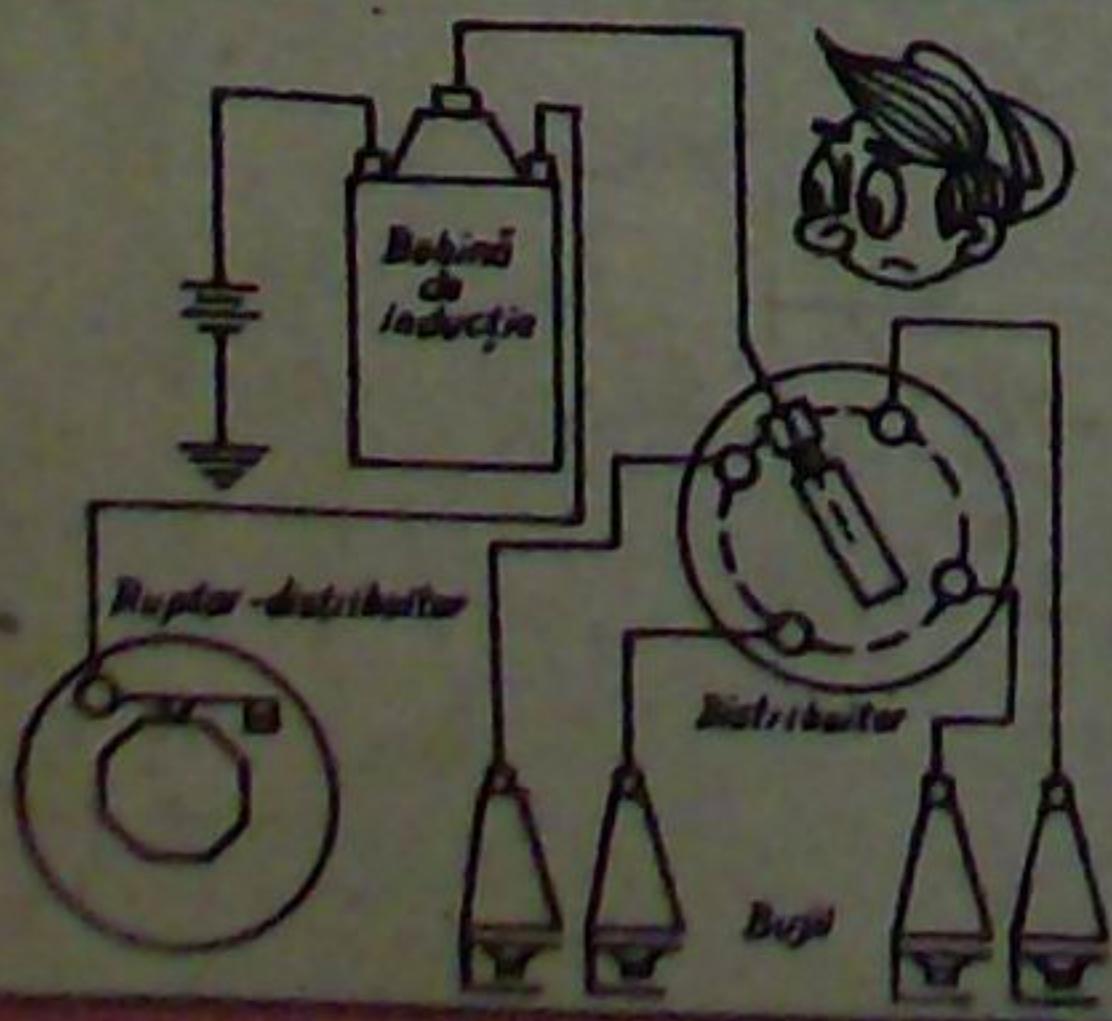
SUMA NUMERELOR

Care este suma numerelor care formează desenul pelicanului?

GREȘEALA ISTETILOR

Scenariu și desene: Nic Nicolaescu

Ajuțați-l pe istet, scriindu-ne raspunsurile în plicuri pe care veți lipi talonul alăturat. Cîștigătorul va primi Diploma „Start spre viitor”.

Răspunsul corect la „Greșeala istetilor” din numarul trecut: soluția de sodiu a dizolvat toată halogenura de argint, înainte de acțiunea revelatorului, pelicula de celuloïd ramânind albă. Cîștigătorul este: Adrian Dobrescu, str. Smarădui nr. 2, bl. A 36/3, sc. A, et. 3, ap. 15, Rimnicu Vilcea, cod 1000.

START
Spre viitor

REDACȚIA REVISTELOR PENTRU COPII
BUCUREȘTI

SEPTEMBRIE 1986 • ANUL VII Nr. 9 (81)

Redactor șef: ION IONĂSCU; Secretar responsabil de redacție: Ing. IOAN VOICU
Responsabil de număr: NICOLAE NICOLAESCU

Redacția Piața Scienta nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scienta”
TIPARUL CPCS, ABONAMENTE prin oficile și agențiale P.T.T. Cifra din strânsătate se poate achiziționa
prin ROMPRESFILATELIA - Sector export-import presă P.O.Box 12-201, tel. 19 376, poșta
București. Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază.

Index: 43 931 16 pagini 2,50 lei

POSTA REDACȚIEI

Diaconu Valeria — Sibiu. „Copacul luminos” crește în Africa, scoarța lui conține o mare cantitate de fosfor. Noaptea, la lumina iradiată de el se poate citi.

Dumitrescu Cornel — Galați. Asemenea piele se găsesc în cantități suficiente la raioanele de specialitate. Bineînțeles că se pot folosi conductori de aluminiu.

Ana Vasilescu — Cernavodă. Cercetări recente arată că inventatorii sticlei au fost egiptenii, care o foloseau la confectionarea unor podoabe încă din anii 3500 î.e.n.

Cornel Moise — Satu Mare. Am publicat scheme pentru asemenea construcții în numerele 8/1982, 9/1984 și 11/1985.

Vasilica Gherman — Pitești. Timbrele fiscale au fost introduse în circulație pentru întâia oară de împăratul bizantin Iustinian, la Constantinopol.

Corina Ionescu — Brăila. Ulmul poate tră circa 600 de ani. El atinge perioada de maturitate la circa 150 de ani. Vom reveni cu tematica solicitată.

Cristian Doboș — Brașov. Pe colonna lui Traian, de la Roma, se găsesc imagini sculptate, privind albinăritul practicat de strămoșii noștri dacii.

Otilia Suciu — Botoșani. În urmă cu cîteva luni s-au descoperit noi manuscrise aparținând lui Leonardo da Vinci conținând detalii privind construcția lantului de bicicletă pe care-l adaptase unui fel de epidiascop de concepție proprie.

Ioana Bratu — București. Așa este, ai dreptate. Prima femeie astronom din România a fost Maria Teohari. Despre fenomenele naturale respective (uragan, tornadă, ciclon) vom scrie.

Stefan Rusu — Caransebeș. Sarpele boia (femeia) își cloște ouăle în interiorul corpului matern timp de 140 de zile și naște pînă la 50 de pui, fiecare numărind 44–50 cm. În timpul cloicotului reptila nu se hrănește.

Andreea Ivașcu — Cugir. Formația muntoasă Himalaia, din estul continentului asiatic, este cunoscută și sub denumirea de „Acoperișul Lumii” dată de către locuitorii din regiunea respectivă.

Liviu Borda — București. Lungimea tuturor vaselor sanguine ale corpului uman (unele de diametre microscopice) este de aproximativ 100 000 km.

Emilia Dragomir — București. În Jamaică se întîlnesc abanos verde, în unele insule din Oceanul Indian — alb, în insulele Antile galben, iar în America de sud abanosul are chiar culoarea albastră.

Marian Pește — București. Pentru a reda unui vas din ceramică etanșeitatea, se va unge crăpătura cu lac de unghii în color. Vom relua rubrica „Practic-util”.

Gheorghe Tărțu — Suceava. Cel mai vechi ou din lume, de dinozaur, „supraviețuiește” într-un muzeu din New York și are aproximativ 120 000 000 de ani.

Manuel Nicolae — Pitești. Am reținut propunerile și le vom da curs cît mai repede. Numerele respective din revista nu le deținem. Cartea a apărut în urmă cu opt ani și o pot consulta doar la biblioteca din localitate.

Alecu Stan — Cluj-Napoca. Arborele de piine (Artocarpus incisa) este o plantă lemnoasă, înaltă de 10–15 m, cu fruct mare, sferic, cu gust de piine, fiind foarte răspândit în tropice. Din recoltă unui singur arbore poate fi asigurată hrana a 2–3 oameni pe timp de un an.

I.V.

ANUL 2000

văzut de-aproape

Nenumărate au fost, pe trajectul ultimelor decenii, referirile la anul 2000, dar iată că el nu mai constituie un reper îndepărtat și relativ pentru societatea noastră de azi: înseși documentele cărui de-al XIII-lea Congres al partidului își extind estimările pînă în această perioadă. Pentru iubitorii științei și tehnicii acest an-reper este foarte aproape, mult mai aproape decît o arată cel 14 ani care ne mai despart de el. Pentru că fizionomia sa este conturată fructificînd tendințele și chiar unele din realizările prezentului.

Sunt prezentate în această pagină

ca din pasiune și muncă, visul lor să primească aleasa întruchipare a realului, să răspundă unor cerințe, unor necesități de dezvoltare, prezente și de perspectivă ale localității, ale județului, ale țării. Cine sunt acești „ucenici vrăjitori”, care proiecteză cu fanterie și cutezană viitorul? Sunt pionieri din Vatra Dornei ori București, din Rm. Vilcea sau din Buzău, din multele case ale pionierilor și șoimilor patriei unde întîlnim asemenea preocupări.

Orașele moderne, prevăzute cu monumentale construcții și inginoase sisteme de transport, parcurile

și spațiiile de distracții, casele pionierilor și șoimilor patriei, satele de vacanță — iată temele cele mai des abordate, iată direcțiile spre care își îndreaptă privirile purtătorii cravatei roșii cu tricolor. Întîlnim în conceperea acestor ansambluri arhitectonice cele mai recente și moderne soluții oferite de tehnica și tehnologia prezentului. De la utilizarea unor materiale de construcții ieftine și rezistente, la folosirea energiilor neconvenționale, totul este ales astfel încît să prefigureze o lume a viitorului, o lume aşa cum o visează copiii de azi. Fiecare parte de macheta

este în fond o prefigurare a ceea ce mîine aceiași visători vor împlini la dimensiunea unor fapte de adevărați constructori.

Am discutat lîngă machele din expoziție cu unii dintre autori și este de-a dreptul impresionant să constați că toți sunt cunoscatori ai problemelor majore ce stau în atenția adulților. Este și aceasta o explicație a modului fericit în care pionierii tehnicieni parcurg distanța dintre anii noștri și mileniul următor pe orbită unei exemplare increderei în puterea acestei virste de a săvîrși fapte de seamă în domeniul gîndirii științifice și tehnice. Nu o dată, machele purtînd semnături ale pionierilor au constituit puncte de plecare spre proiectarea și realizarea unor construcții, a unor baze sportive etc. Va fi fără îndoială și finalizarea unor temerare încercări din acest an. Căci ceea ce pare azi o năzdravie, un vis, reprezintă în realitate un legămint în fața viitorului patriei. „Atelierul 2000” îi pregătește pe copiii de azi pentru profesiile și viața de fiecare zi ale viitorului comunist al patriei.

Ioan Voicu

trei dintre numeroasele mache expuse de creatorii lor în amplă și sugestivă expoziție organizată în Tabăra republicană „Start spre viitor”. Privind îndeaproape machele, cînd materialul documentar ce le însoțește, nu este greu de constatat că atât de populară și exigentă competiție care este concursul „Start spre viitor” îi învăță pe participanții în uniformă pionierească să viseze și să țintească spre cea mai înaltă treaptă a cutezană și măiestriei. Fiecare dintre aceste mache are în spate o istorie a sa, a cărei experiență l-a îmbogățit pe realizatorul ei.

Ce poate fi mai imbucurator, mai de luat în seamă decît faptul că aplecați asupra schemelor și uneltelelor autorilor acestor mache au facut

